

Naročnina
za državo SHS:
za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:
Enostolpna petlinna vrsta
mali oglasi po Din 150 in
Din 2—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 250,
veliki po Din 3— in 4—,
oglas v uredniškem delu
vratila po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenmisi
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo: nepravilna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništvu telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Zgodba o »propadanju«.

Zelo je razumljivo, da mora nasprotno
časopisje vsak dan pisati o naši stranki. Naši
nasprotniki v Sloveniji so majhni in malen-
kostni, kaj naj bi torej povedali o sebi? Ker
o SLS, predstavnici večine slovenskega nara-
da, nočejo pisati dobrega, jo pač napadajo. Po-
sebnost imajo v zadnjem času pisariti o
»propadanju« in o nekakem »razko-
lu« v njenih vrstah. Ta pesem ni nova in ob-
čudovanja vredna je vztrajnost ter potrpežli-
vost, s katero jo poslušajo slovenski svobodno-
miselci vseh inštitucij in prebirajo verni bralci
nam nasprotnega časopisja. Vztrajno so jo
peli vsi nam sovražni agitatorji pred volitvami
in po volitvah v ustavodajno skupščino. Kdo
se ne spominja slavnostnih člankov o pobitem
klerikalnem zmaju? Prišla je pomlad 1921 z
občinskimi volitvami, in kislih obrazov so mo-
rali spoznati, kako bridko so se varali. Po-
navljali so ta napev pred 18. marcem 1923 s
tako pridnostjo, da je postal najboljši pevec
njihovih gajev za eno zakonodajno dobo mu-
stast. Kdo ne ve, kako je »propadala« po nji-
hovem časopisju prvobornilca za slovenstvo
pri letošnjih volitvah v skupščino? Toda Ljub-
ljana sama je podala uničujoč protidokaz. Po-
znavač razmer tedaj prav nič ne moti, če v
takozvanem naprednem časopisju bere o
»klerikalnih polomijah« in »zgrešenosti poli-
tike SLS«. Tudi veselje nad kakimi posamez-
nimi občinskimi volitvami, kjer odločujejo
krajne koristi in kjer pristavljajo »napred-
njaki« navadno svoj pisarček k ognju kake
»gospodarske liste«, privoščimo nasprotnikom
od vsega srca, ker vemo, kako bodo spet ra-
zočarani svoj čas v ravno istih občinah. Da ne-
kateri nasprotnih listov uničujočih porazov
združenih demokratov in samostojnih v obči-
nah kakor n. pr. Gruppije niso niti omenili,
je seveda za nas tudi v redu, ker tega od njih
vendar ne pričakujemo.

Nadaljnje razpravljanje o »propadanju in
razkrajanju« SLS in protidokazovanje bi bilo
gotovo po gornjih ugotovitvah čisto odveč.
Kdor ne verjame, da imamo prav, bo pač mo-
ral spet poskusiti, ko nas pokličejo k volitvni
skrinjici! — Kdor pozna našo stranko natan-
čno, pa tudi ve, zakaj so vse nade nasprotni-
kov tako prazne. Naša moč je namreč v
naših idejah in teh se ne da ubiti ne z intrigo,
ne s pritiskom, ne s preganjanjem. Kaj je mo-
ral pretrpeti nemški centrum, da rabimo spet
primeri iz največje na našem krščanskem in
demokratskem temelju sloneče stranke, kako
težki so bili njegovi dnevi v kulturnem boju,
kako zapostavljeni katoličani v Nemčiji še v
dneh pred svetovno vojno, kaj pa danes po
dolgem in vztrajnem boju predstavljajo v novi
demokratski nemški državi! Poznavalec ita-
lijanskih razmer ve tudi o italijanski ljudski
stranki, da jo je mogel fašizem pač na zunaj
oropati z nasilnim volitvni redom polovice
mandatov, da pa njena notranja moč vedno ra-
ste. Na istih temeljih sloneča češka ljudska
stranka se prav sedaj pripravlja na volitvi
boj, v katerem prav nič ne dvomi, da pridobi
spet lepo število novih mandatov. To je moč
velikih, vse obsegačih idej, ki temelje na kr-
ščanstvu in na pravem pojmovanju demokra-
tizma. Teh idej nihče ne zlomi in ne ukloni,
ampak pridejo dosledno enkrat do veljave.
Ljudstvo ljubi našo stranko, ker ve, da so
njeni temelji pošteno ukoreninjeni v dekal-
gu, da so njeni voditelji čistih rok in jasnih
nazorov, da je SLS demokratska ne le na pa-
pirju kakor druge stranke, ampak v dejanju,
da ne uganja nikake demagogije, ampak res-
no dela za demokratsko ureditev naše dr-
žave.

V tem širokem pa ostro začrtanem okviru
in v mejah strankine discipline vsak naš pri-
staž svobodno razpravlja o posameznostih, ka-
ko priti uspešneje in hitreje do cilja. Če taka
razmišljanja posameznikov kdo smatra za raz-
kol, je seveda sam kriv, da ga vsake volitve
znova razočarajo.

V tej notranji enotnosti in v tej jasnosti
ciljev je moč naše stranke. Četudi torej kdo
razpravlja o posameznih stopnjah, ki naj ko-
rakoma vodijo do končne izpolnitve naših želj,
četudi velja, kakor povsod, tudi pri nas, da je
politika umetnost možnega, nikdar pa ni mo-
goče niti misliti, da bi naša politika krenila
na radičevska pota. Zadnji naš volivec bi ob-
sodil vodstvo, ki bi začelo govoriti za centrali-
zem, ki ga je prej preklinjalo, z zaničevanjem
bi se naše politično izšolano ljudstvo obrnilo

od moža, ki bi, dasi morda le navidez, spre-
menil v javnosti svoje tako izrazito podčrtane
nazore, na tihem pa bi pošiljal po svojih agen-
tih volivcem sporočila, da hoče radikale le
prevarati.

Da je »propadanje« SLS samo slabo pri-
krita želja slovenskega svobodomislstva, naj-
bolj dokazujejo tisti, ki pišejo v »Jutru«, da se
ponuja R. R. vladi in ki na drugi strani s
članki v »Narodnem Dnevniku« poskušajo ne-
kak pritisk na SLS, da gre v novo vladno kom-
binacijo. Če se SLS »ponuja«, čemu jo je po-
tem treba siliti? Čemu siliti »propadajočo«
stranko? Brez posebnega razmišljanja vsakdo
lahko izprevidi, da ima obojestransko pisanje
samo namen, ustvariti med našimi somišljeni-
ki nerazpoloženje proti vodstvu, in da to po-
kušajo, ker ne poznajo zgoraj označene no-
tranje sile naših vrst. Škodovati stranki, ki je
predstavica slovenstva, zveni iz vsake vrstice
svobodomislnega časopisja. Kako bodo
udrihali vsi, ki si izmišljujejo »ponujanje« in
ki nas »silijo« v vladu, po naši stranki, če bo
enkrat res stopila iz opozicije!

Sploh ne razumemo, zakaj naj bi se »po-
nujali«. Gospoda pozna naše stališče, — po-
zna iz letošnjih govorov dr. Korošca, če to ne
bi bilo prej znano, ve iz našega časopisja, da
z vsoto dušo želimo močne jugoslovanske drža-
ve in njene skorajšnje zadovoljive notranje

Interpelacije poslancev Jugoslovanskega kluba.

IZPLAČILO PODPOR OSKODOVANCEM OD POVODENJ IN TOČE. — KREDITI ZA
LJUBLJANSKI VODOVOD IN REGULACIJO SAVE. — ZGRADBA PROJE ROGATEC
— KRAPINA. — ZBOLJSANJE ŽELEZNIŠKEGA PROMETA V SLOVENIJI.

Belgrad, 10. oktobra. (Izv.) Te dni sta
bila tukaj poslanci Franc Kremžar in Fr.
Smodej, ki sta intervenirala v raznih mi-
nistrstvih v najnujnejših zadevah. Posl. Smodej
je med drugim interveniral v finančnem mi-
nistrstvu, da ostane proračun, kakor so ga pred-
ložila posamezna ministrstva glede neodlož-
ljivih kulturnih in gospodarskih potreb Slo-
venije, neokrnjen. Urgiral je tudi izplačilo
podpor za oskodovalce vsled povodenj. Po-
ljudski minister je na poslančevu urgenco
zaradi še neizplačanih podpor za po toči
oskodovalce obljubil, da bo stvar v par dneh
rešena in podpora brzojavno nakazana, ker
umeva razlog, da potrebujejo oskodovalci
podpore za nakup semena in je že skrajni
čas za to. Na Slovenijo odpade 400.000 Din.
Za osiguranje ljubljanskega vodovoda je vsta-
vil v proračun za leto 1926-27 potrebno vsoto,
kakor je že meseca junija obljubil v od-
govoru na tozadevno vprašanje poslanca Fr.

Nobene izpremembe v političnem položaju.

RADIČ ZAPUSTIL BELGRAD. — PAŠIČ UŽIVA LEPE DNI NA RIVIERI. — DAN
SESTANKA SKUPŠČINE SE NEGOTOV.

Belgrad, 10. oktobra. (Izv.) Nocoj je
Radič z ženo odpotoval v Zagreb. Z njim so
odpotovali tudi ministri njegove stranke. Ra-
dič se je ves dan mudil izven Belgrada. Z
avtomobilom se je odpeljal v Topolo, kjer ga
je kralj sprejel v avdijenci. Spremljala sta ga
Kežman in Avgust Košutič. Kralj je Radiča
po avdijenci povabil na obed. Ravnotako sta
bila povabljeni na obed tudi Kežman in Ko-
šutič.

Karakteristično je, da ni Radič po vrni-
tvi v Belgrad dal časnika nobenih izjav.
Vse Radičeve bivanja v Belgradu je imelo
negativen rezultat. Stavil je sila mnogo pred-
logov, se o njih najkategoričneje izjavil, kon-
čno se pa vrača v Zagreb, ne da bi kaj do-
segel.

Glede Radičevega vstopa v vladu še ni
nič definitivno določenega. Do bi Radič po-
stal podpredsednik vlade, to smatrajo radi-

OBISKI DIPLOMATOV.

Belgrad, 10. oktobra. (Izv.) Zunanega mi-
nistra je obiskal italijanski poslanik Bodrero,
ki odhaja v Italijo za deset dni. Češkoslovaški
poslanik Jan Šeba in bolgarski poslanik Va-
karevski sta obiskala pomočnika zunanjega
ministra Jovo Markovića. V kratkem bo pri-
spel v Belgrad danski poslanik na našem dvo-
ru Host, ki ima svoje mesto v Pragi. V Bel-
gradu se bo mudil par dni.

ODVETNIŠKI ZAKON.

Belgrad, 10. oktobra. (Izv.) Zastopniki
odvetniške zveze so obiskali pravosodnega mi-

reditve, ve tako dobro, da tega pač ni treba
še ponavljati, ve pa tudi prav tako dobro, da o
kapitulacijah po radičevskem načinu pri nas
sploh in govora.

Da taka kapitulacija v političnem položa-
ju, ki ga še vedno obvladuje tisti del radikal-
ne stranke, ki je s starikavo reakcionarnostjo
zapustil nam sicer tako simpatične tradicije te
velike srbske stranke, ne prinese nikakih pri-
dobitev na gospodarskem ali socialnem polju
najbolj kaže to, da radičevci kljub dobri volji,
ki jim je ne maramo odrekati, še danes ne
morejo pokazati kakih pozitivnih uspehov. Go-
spoda, ki so tako zgovorna o vstopu SLS v vla-
do in ki se delajo, kakor da rešujejo s tem
slovenski narod, naj vendar konkretno pove-
do, kaj moremo Slovenci ob eventualnem vsto-
pu v vladu na enem in drugem polju pričako-
vati. Tozadevna praznega govorjenja je bilo
res že več kot dovolj in vsako nadaljnjo besedo
brez konkretnih navedb koristi za naš na-
rod bi morali smatrati za nadaljnje prazne po-
skuse škodovati stranki, ki po zahtevu ravno
teh listov predstavlja slovenstvo.

Zgodba o »propadanju« je kakor Bala-
mova kletva, ki se spreminja v blagoslov. Ali
ni pisanje nasprotnega časopisja najboljši
znak, da hodimo po pravi poti in da naša no-
tranja moč, ki pride prej ali slej tudi do zu-
nanjega izraza, vzbuja strah in zavist? S.

Smodeja. Tudi glede zahtevane regulacije Sa-
ve pri Gameljnih je v smislu svoječasne
odgovora na vprašanje posl. Smodeja obljubil,
da se bo z delom takoj začelo, ako proračun
ne bo previsok, sicer bo pa za kredit oskrb-
ljeno v proračunu za leto 1926-27. Poslanec
Smodej se je informiral tudi pri prometnem
ministru radi svoječasne obljube Jugoslov.
kluba, da bo zgradil progo Rogatec—Krapina.
Minister mu je zatrdil, da pride potrebna
vsota v proračun. Zelo se je interesiral za
železniški promet v Sloveniji, kako vozijo
vlaki, za čistost v vagonih, če imajo ljudje
tozadevno kake pritožbe itd. in je z vese-
ljem poudaril, da je problem popravljanja
strojev in vagonov rešen, ki je promet že
naravnost ogrožal in se je bilo bati katastrofe.
Minister je začel odločno borbo proti bro-
dovskemu sindikatu, ki jo je vodil že minister
Sušnik, in dejal, da pričakuje v tej zadevi
vsestransko podporo.

kalni krogi za izključeno. Ravnotako je tudi
stvar Kežmanova padla popolnoma v vodo.

Razen tega je zanimanje, ki je spreml-
jalo preje vsako Radičevo kretnjo, popol-
noma izginilo. Danes se v Belgradu nihče več
ne zanima, kaj Radič dela in s kom se sestaja.

Pašića najbrže ne bo nazaj pred 15. okt.
Vlada je sprejela brzojavko iz Monte Carla, ki
govori o stanju Pašičevega zdravlja. Po tem
poročilu je Pašičevo stanje zadovoljivo. Por-
očila časopisov, da je Pašičevo stanje slabo, niso
resnična. Brzojavka pravi, da je Pašić radi
lepih dni na rivieri sklenil ostati še par dni.

Kar se tiče sestanka narodne skupščine,
dan še ni določen. Verjetno je, da se bo se-
stala 17. oktobra. Vse to je seveda odvisno od
Pašičeve vrnitve. Na sejah pred otvoritvijo
rednega zasedanja bi se obdelale nekatere
stvari, ki so v zvezi z zaključitvijo dosedanje-
ga parlamentarnega zasedanja.

nistra in mu predložili resolucijo, katere je
bila sprejeta na pokrajinskem sestanku glede
zakona o odvetnikih za celo državo. Minister
je zastopnike sprejel in izrazil svojo solidar-
nost z njimi. Obljubil je, da bo čimprej pre-
dložil ministrskemu svetu zakon o odvetnikih
za celo državo in da se bo potrudil, da bo za-
kon v skupščini čimprej sprejet.

ČEŠKI DOLG AMERIČI.

Washington, 10. okt. (Izv.) Med češkimi
in ameriški delegati je dosežen sporazum.
Češka plača 115 milijonov dolarjev v 62 let-
nih obrokih.

F. K-n.

Koroški plebiscit.

(Reminiscenca.)

Ob peti obletnici plebiscita nesrečnega
imena naj pišem; — kaj? Da bi obujal ne-
vesele spomine na dan, ki ga bo zgodovina
Slovencev označila nekoč za »dies atra«. Samo
zgodovina Slovencev? O tudi zgodovina cele
naše države, ker ji je bil iz živnega telesa iz-
rezan kos živnega mesa, živ a sedaj narodni
smrti zapisan del našega slovenskega naroda
na Koroškem. Ali je doba petih preteklih let
že zgodovina? In ali nam je ta zgodovina od
včeraj pravična, ali jo moramo prepustiti
mnogo kasnejši dobi, ko se bo pisala zgodo-
vina za pol stoletja, za stoletje nazaj, da bo
pravično in objektivno presodila ta žalostni
list v zgodovini Slovenije in kraljevine SHS:
— kdo naj danes to ve? Zato pišemo ob pet-
letnici koroškega plebiscita spomine na ta
dogodek, da bo mogel kasnejši zgodovinar
uvaževati vse stotere razne glasove naših in
nam nasprotnih, zlasti koroških sodobnikov,
tem na čelu predvsem Jos. Frid. Perkoniga,
čegar delo »Heimat in Not« (1921.) in dr.
Martina Wutteja, čegar delo »Kärntens Frei-
heitskampf« (1922.) slika dogodke od pre-
vrata 1. 1918 na Koroškem pa do 10. oktobra
1920 kot dne plebiscita oziroma do 18. nov.
1920, ko je prešla uprava v cono A zopet v
nemške roke, z barvastimi stekli na očeh le
v črno-rdeče-zlatih barvah povsem tenden-
ciozno.

Odprto rečeno, ni lahko danes pisati o
dogodkih izza onih dni, ko je ves naš narod,
pa tudi zunanji svet z veliko napetostjo in
ponekod z nervoznostjo pričakoval izida ljud-
skega glasovanja dne 10. oktobra 1920. —
O vzrokih našega poraza se je že tedaj in
kasneje ob prvi obletnici pisalo že toliko, da
bi bilo danes skoro depulirano pisati znova
o tem in pogrevati stare misli, pa tudi na-
pake, da ne rečemo grehe, ki so se godile in
godili et inter muros et extra, če mislim pri
tem na vse one činitele v naši ožji in širši
domovini, ki jim je nesrečna usoda odločila,
da so se morali boriti z vidnimi in nevidnimi,
vsekako pa z neenakimi silami takozvanih
aliiranih zunanjih velesil. — Zato mislim, da
ne grešim niti proti svojemu narodu niti proti
državni misli, če razmišljam ob poteku 5. let
še enkrat na kratko o vzrokih našega poraza.

Razne splošno znane vzroke poraza sem
popisal ob prvi obletnici plebiscita v »Jugo-
slavijci« dne 10. oktobra 1921. — Le enega
vprašanja se tedaj nisem dotaknil v dolo-
nejši obliki. Zelo naj zastavim po svojem
mnenju zelo zelo važno, dasi obenem jako
kočljivo vprašanje: Ali je bila centralna
vlada, zavedajoč se svoje velikanske odgo-
vornosti pred vsem svetom in pred neizprosno
sodnico zgodovino, storila v formalnem, v
materialnem in v diplomatičnem oziru vse,
da bi bila sebi, nam in državi priborila časten
izid plebiscita z našo zmago? In pa: Ali ni
morda storila naša delegacija kake taktične
ali drugačne napake, ki je pripomogla k ne-
ugodnemu izidu, ozir. če ni naša delegacija
česa opustila, kar bi bilo morda spravilo to
mednarodno vprašanje na drug tlor, in bi bil
morebiti vendar le nastal drug položaj, če bi
bila nastala mutatio rerum?

Za potrebno smatram, da povem tudi v
tem članku, kako je bila sestavljena plebi-
scitna komisija, akoravno bo našel čitatelj to
povedano že drugje. Znano je, da je bila ta
komisija določena v Parizu, in da Amerika
v njej ni bila zastopana. Tako je
prišlo, da so bile designirane tri aliirane ve-
lesile, ki jim je bila poverjena naloga, da
izvrše plebiscit. Bile so to: Anglija, Francija
in Italija. Takoj smo bili — ali vsaj morali
bi biti vsi na jasnem, da bo naš boj z Nemci in
z ozadjem 70 milijunskega naroda neenak; od
Nemcev tudi brezobziren, silovit. To zlasti
tembolj, ker nismo mogli niti vedeti, kdo iz-
med zastopnikov navedenih držav nam bo —
in če nam bo sploh kdo naklonjen. To se
pravi: glede italijanskega zastopnika
smo bili že a priori na jasnem, da bo naš
neizprosni nasprotnik. In kot tak se je gladki
aristokrat princ Livio Borghese tudi
izkazal, čeravno se ni eksponiral toliko sam,
kakor so se tembolj in v polni meri eksponi-
rali njegovi podrejeni vojaški organi.

Kakšno stališče bo zavzela angleška
delegacija? smo se izpraševali. Bo li na-
sprotno; ali bo objektivno, dobrohotno? Iz

nepremičnih potez resnega obraza njenega — in potem predsednika celotne plebiscitne komisije, Colonel (polkovnik) Capela Pecka ni bilo mogoče razbrati ničesar. Pač pa niso obetale ničesar dobrega živahne — za ogromnimi črnoobrobljenimi očali se skrivajoči oči generalnega tajnika angleške delegacije, mistra Rolanda L. E. Bryce. Ostal je še francoski delegat polkovnik grof Charles de Chambrun, vsekakor veliko bolj dobričina nego diplomat. Na njegovo dobrohotnost smo si upali zanašati se takoj iz početka. Pri tem, a edino pri tem je tudi v resnici ostalo. — No, da nam bo veljal ves boj avstrijske delegacije in njenega predsednika, umerjenega in gotovo spretnega diplomata fregatnega kapitana Alberta Petra-Pirkhama, o tem pač ni mogel dvomiti nikdo, kdor ve in pozna nemško brezobzirnost, predrznost in lakavost, potem pa organizacijski talent Nemcev, ki mu jim niti zdaleka nismo bili kos. — Organizacija je bilo plodonosno delo Nemcev, naša je pa bila agitacija s hrupnimi prireditvami, veselici, izleti in last no least — s pijačo. Toda s to opazko tako mimogrede — sem se oddaljil od predmeta. — Torej in medias res!

Ali je naša vlada tedaj postavila prvo vrstno delegacijo, z vsemi diplomatičnimi sposobnostmi in z zvijačami poklicnih diplomatov, pa tudi z vso potrebno energijo oboroženo zastopstvo v plebiscitni komisiji? In — ali je dala vlada svojim zastopnikom tudi ono polno moralno zaslombo ter krepko oporo v ministrstvu za zunanje zadeve, ki je bila neobhodno potrebna za izvršitev onega dejanja, od katerega je bila odvisna usoda velikega dela naroda, ki mu gre za biti ali ne biti? — Vsa čast velikemu učenjaku evropskega slovesa, univerzitetnemu profesorju in rektorju dr. Jovanu Cvijiču, možu plemenitega in blagega značaja! Toda — da bi bil on diplomat, ni mogoče trditi njegovemu največjemu oboževalcu. Saj ne trdim, da ni imela tedanja vlada najboljšega namena, ko je postavila na čelo tako važne misije, kakor je bila plebiscitna delegacija, prvovrstnega učenjaka. Ampak na mestu bi bil preje mož velike energije, ki bi bil o pravem času udaril s krepko pestjo ob mizo, tako da bi bilo zabrneno po ušesih gospodom, ki so odločali o usodi dela našega naroda. In kaj bi bilo, če bi bil naš delegat o pravem času obrnil — hrbet tem gospodom, ki so nam rezali oven kruh pomešan s stotero drobci nam prizadetih krivic?

Dne 21. julija 1920 je bila prva seja plebiscitne komisije v starodavnem deželnem dvoru v Celovcu in od tega dne nadalje smo bili tudi na jasnem, da nas angleška delegacija ne bo podpirala. V resnici, pri vseh nadaljnjih sejah je sledil poraz za porazom, izmed katerih je bil sklep, da se mora otvoriti demarkacijska črta med obema zonama A in B, naravnost katastrofalen, ker je odprl nemškemu agitacijskemu in organizacijskemu nasilju neovirano pot, vrh tega pa privedel v slovensko ozemlje cone A na tisoče neopravičenih glasovalcev. — Kar sem zapisal že 10. oktobra 1921. (»Jugoslavija«), to vzdržujem še danes: Bili smo prepustljivi in osrednja vlada prav gotovo ni storila vsega v polnem obsegu, da bi s krepko podprtano akcijo podprla našo delegacijo v vsakem oziru.

Ali je bilo pa sploh in v resnici potrebno, da smo v takih razmerah, dobesedno vzelo — obkoljeni od sovražnikov skoro od

Sukno za moške obleke

površnike in modne hlače, velour za damske plašče, volneno modno blago za krila, obleke in kostume, vsakovrstne podlage, razne perline barhante v najlepši izbiri in najceneje kupite pri, po solidnosti znani, tvrdi:

F. in I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Izpod Pece.

Narodopisne črtice. Dr. Fr. Kotnik.

1. Setev in žetev v novinah.

Maribor—Prevalje! Na Prevaljah te čaka na kolodvoru poštni avto, ki te za 25 dinarjev potegne v Črno, znano po svincu, gozdovih, pašnikih, lepi živini in dobrih ljudeh. Črna je znana tudi slov. voljakom. Bitko pri Črni praznuje ljubljanski triglavski polk. Ne bomo se mudili v vasi, ki ji kraljuje na gričku sv. Ožbalt — o njem beri v Storiyah legendo in razpravo v mariborskem Časopisu 1924! — Krenimo na pobočje sive Pece, pod katero spi kralj Matjaž! Tam gori v Topli je 5 velikih kmetij, Končnikova, (700 oralov), Burjakova (600 oralov), Kordeževa (450 oralov), Florinova (383 oralov) in Fajmutova (300 oralov). Polje je malo. Živina in les dajeta, kar je za živež potrebno. Veliko sveta je seveda skalnatega in nerodovitnega.

Zato pa delajo novine (novine). Posekajo grmovje in les, ko je suho, suhljad zažgejo, prekopljejo svet in vsejejo ozimino. (Glej o tem moj članek v »Času« 1911 str. 430—431. »Novine žgati — novine kopati.«) Do kresa mora biti novina za setev pripravljena. Julija novine zažigajo. Ko so pokosili planinske travnike, novine posejejo in čakajo, da jih za pere z ržjo. Ko se »potrebi«, jih morajo zagraditi, da zverina in živina ne dela škode na njih. Do šent Ožbalt, ki je črnski farni patron, mora biti vsejano. Ko je ozimina v

vseh strani, tedaj izvedli plebiscit do konca? — Ne vem, če in koliko se je že razmotiralo to vprašanje v javnosti. Če se je, da meni ni znano, nič za to! Dobro je, ako se govori o tem tudi v priučnem članku. — Ne bom zagrešil kršitve uradne tajnosti, če je naša delegacija po porazu glede demarkacijske črte in po sklepu, da se dovoli prosta vrnitev vsem individijem in znanim tipom ne neoporečne preteklosti v glasovalno cono, — da je tedaj naša delegacija že vse pripravila, da pobere šila in kopita ter obrne hrbet vsemogočni gosposdi antante iz angleškega in italijanskega tabora. O, zakaj ni tega storila, in zakaj ni takratna centralna vlada — vzlic morebitnim preoptimističnim glasovom od koderkoli — tega nele dopustila temveč naravnost odredila?! Tudi kasneje je bilo za tak korak prilike in razlogov dovolj. Tedaj je bila prilika, da bi bili dobili vsaj ozemlje do Drave brez plebiscita. A odhod naše delegacije v znak protesta proti krivičnim in nas ponižujočim sklepom plebiscitne komisije bi bil gotovo zbudil v zunanjem političnem svetu velikansko pozornost.

Res ni bilo mogoče tedaj — kakor ni mogoče niti sedaj vedeti in presoditi, kakšne bi bile posledice odhoda naše delegacije s politične pozornice. Vendar skoro ne more biti dvoma, da gotovo ne bi bile tako katastrofalne, kakor so bile po nesrečno izvršenem ter izgubljenem plebiscitu.

Tisti gospodje v Parizu, ki so parcelirali Evropo po zemljevidu, bi bili na vsak način primorani še enkrat razmišljati o Koroškem vprašanju, in kdo ve, če bi se ne bila stvar zasukala in razvila drugače, nego se je pri ponovnih naših kapitulacijah. Je že res, da je vse to, in da so danes vse rekriminacije zvonjenje po toči. Toda vestni zgodovinar bo moral uvaževati vse materialne in psihološke momente, ko bo pisal nepristransko zgodovino o koroškem plebiscitu, izvršenem dne 10. oktobra 1920. Tedaj bo moral ugotoviti, da smo šli z golimi rokami v neenak boj z dobro organiziranim nasprotnikom, ki je bil v tesni zvezi s sovražnikom od včera — namreč z Italijo, pod prevzvišenim protektoratom Anglije; da nam je rezala »Interallied Plebiscite Commission« kruh krivice, pa naj se je delal njen predsednik še tako nepristranskega, dočim je njegov namestnik in generalni tajnik mstr. Bryce storil vse mogoče, da nam je odsekal, kar se je dalo. — In naposled bo moral zgodovinar na žalost ugotoviti dejstvo, kako skromno malo se je ravnala naša jugoslovanska javnost zunaj meje Slovenije prav do zadnjih tednov pred plebiscitom zanimala za našo borbo. Pogrešali smo moralne in materialne podpore, med tem ko so zbirali Nemci v »rajhu« milijonske vsote za propagandni fond.

Zato naj se pa sedaj potopi naša slovenska Koroška v vsenemškem morju? — Kaj naj še rečem? Dvignimo brate onostran Karavank vsaj moralno, če jim zaenkrat drugače ne moremo pomagati.

Pribličevičev list zaplenjen.

Belgrad, 10. oktobra. (Izvirno.) Današnja »Reč« je bila zaplenjena radi polemike, ki jo je priobčila o izjavi Laze Markovića pariškemu dopisniku belgrajškega »Vremena« o današnjem položaju in sporazumu ter o Radičevih izjavah v Zenevi. Marković naglašava v teh izjavah, da je v inozemstvu vladalo prepričanje, da je Radičeva akcija naperjena proti državi. Sporazum RR so v inozemstvu razumeli kot približevanje Hrvatov skupni državi. Radič je v svojih izjavah vedno naglašal, da je s sporazumom RR rešeno hrvaško vprašanje. Koalicija, da je stalna, politika sporazuma RR vlade pa da je našla v kroni najboljšega svojega protektorja.

2. Nosačija.

Rž se mora kakih 14 dni sušiti. Novine so v strminah, kamor z vprežno živino ne morejo priti. Zato je treba rž na tak kraj znositi, kjer jo lahko nalagajo na »gare« (voz z 2 kolesi) in kamor morejo z živino. Če se ne motim, se imenuje tak kraj »pradelj«. Tudi to delo izvrše vzajemno. Povabijo kakih 18 mož. Doma zakoljejo 2 ovce. Ko se svita, prihajajo možje. Vsak prinese v »adrc« (ruti) hodno srajco, klobuk in vrv. Na sebi ima drugo hodno srajco, zmečkan, star klobuk (tak klobuk se imenuje klampa, izgov. kuamuza) in trpežne hlače.

Za zajtrk jim gospodinja skuha poveljenih žgankov in mleka. Nato pa na delo! Seboj nesajo podjemalke. To so dolgi drogi, ki imajo na spodnjem koncu luknjo, skozi katero pride vrv. Nosači imajo tudi usnjate rokavice. Sno-

Dr. Žerjav in duhovniške plače.

Znana odredba glede 200 domov je prila na sledeči način v znano zloglasno odredbo: Člani vladne večine finančnega odbora so se med generalno debato o predlogu o duhovniških dokladah zbrali v poseben konvent, kjer so prvotno predlogo popolnoma prenauredili. Določba o 200 domovih je veljala prvotno samo za muslimane. Ravno ona tajna seja, ki se je je vdeležil tudi g. Pivko, torej pristen Žerjavov pristaš, je pa ono določbo raztegnila na vse duhovništvo, tudi na katoliške župnije. Finančni odbor je potem kljub najostrejšemu protestu zastopnikov SLS ta omenjeni paragraf v spremenjeni obliki sprejel. In sedaj čujte: »Jutro« poroča, da je dr. Žerjav pri ministru za vere posredoval, naj

se ona odredba ukline. Kaj naj k takemu ravnanju poreče pameten človek? Najprvo je Žerjavov zastopnik aktivno sodeloval, da se je katol. duhovništvu zadala vnebovpijoča krivica, sedaj pa hoče dr. Žerjav zabrisati nezasišano ravnanje svojega parlamentarnega druga s tem, da intervenira in potem to še po svetu razglašajo. Ali je na svetu še kaj možnosti? Ali misli dr. Žerjav, da ima opraviti s političnimi otroki, ki ne vedo, da nosi tudi on in njegova stranka za one krivice glede zadnje odredbe v zadevi duhovniških plač odgovornost. Večina finančnega odbora je samo to odobrila, kar je tajna seja s pristavkom v navzočnosti dr. Pivka odobrila. Možatost kje si?

Konferenca v Locarnu.

VARNOŠTNA POGODBA SPREJETA. — OPTIMIZEM ITALIJANOV. — POGAJANJA S ČEHI IN POLJAKI V TOREK.

Bim, 10. oktobra. (Izv.) Na podlagi informacij iz Locarna je edino težavno vprašanje, ki ga naj bi konferenca še rešila, vstop Nemčije v Društvo narodov. Glede jamstva za varnost vzhodnih mej sta se Nemčija in Francija, kakor vse kaže, principiarno zedinili in sicer tako, da bi morala Francija jamčiti varnost mej ne samo Čehom in Poljakom za slučaj nemškega napada, ampak bi morala varovati tudi nemške meje, če bi Čehi in Poljaki Nemčijo napadli. Če je to poročilo resnično, bi pomenilo to, da je konec vojaških pogodb med Francijo ter Češko in Poljsko.

Locarno, 10. oktobra. (Izv.) Včeraj ni bilo nobene skupne seje. Dopoldne sta se posvetovala Briand in dr. Stresemann, pop. pa Vandervelde in nemški zastopnik dr. Schubert. Tudi včerajšnji razgovori govore za opravičenost optimističnega razpoloženja.

Locarno, 10. oktobra. (Izv.) Mussolini pride jutri v nedeljo v Locarno. Italijanski detektivji so že prišli v Locarno. Obmejno policijo so znatno pomnožili.

Locarno, 10. oktobra. (Izv.) Italijanski zastopnik Scialoja je izjavil časnikarjem, da odločitev še ni padla, ampak okolnost, da se konferenca še nadaljuje, pomeni, da je upanje opravičeno, da se bo končala z dobrim uspehom.

Locarno, 10. oktobra. (Izv.) Poljski minister za vnanje zadeve Skrynski je izjavil, da se sestane jutri z dr. Stresemannom. Rekel

je, da je Poljska pripravljena skleniti z Nemčijo sporazum na podlagi obstoječih pogodb in statutu Društva narodov. Pomen mednarodnih pogodb je v tem, da se preprečijo vojne. Poljska tudi ne zahteva za vsako čez francoskega posebnega jamstva za varnost svojih mej. Z ozirom na obisk Čičerina v Varšavi je rekel Skrynski, da bo obiskal v kratkem Moskvo.

Pariz, 10. oktobra. (Izv.) Na svoji današnji seji je konferenca sprejela načrt jamstvene pogodbe z avarnost nemških mej na zapadu. Vprašanje vstopa Nemčije v Društvo narodov še ni rešeno, glavne težkoče in ovire pa so odstranjene. Sedaj iščejo formulo, ki bi Nemčijo omogočila tudi vstop v Društvo narodov, ne da bi nemška opozicija doma mogla ugovarjati.

Poljski in češki zastopniki bodo pozvani bržkone v torek na posvetovalnja.

Locarno, 10. oktobra. (Izv.) Po današnji seji so izdali uradno poročilo, ki ugotavlja, da je konferenca sprejela večino točk jamstvene pogodbe. Točke, ki jih še niso sprejeli, bodo obravnavali na naslednji seji. Italija bo podpisala pogodbo pod istimi pogoji kot Anglija.

Locarno, 10. okt. (Izv.) Briand, Chamberlain, dr. Stresemann in dr. Luther so se danes skupaj vozili z motornim čolnom po jezeru. Popoldanske konference ni bilo, ker je delo dobro napredovalo.

Mussolinijeva diktatura.

ČISTOTA V VARNOSTI. — URAJNI JEZIK NA SODIŠČIH IZKLJUČNO ITALIJANŠČINA.

Rim, 10. oktobra. Ministrski svet je včeraj odobril načrt zakonskega odloka, s katerim se na prefekturah ustanove mesta »pokrajinski nadzornikov«, ki bodo izvrševali neposredno kontrolo nad občinami. Isti načrt določa, da bodo morali poslej vsi občinski in pokrajinski nameščenci polagati prisego. Kdor

je član kake organizacije, ki nasprotuje drž. politiki, ne more dobiti občinske službe. Prefekt ima pravico odstaviti vsakega občinskega ali pokrajinskega nameščenca, ki sodeluje pri kaki akciji, ki nasprotuje splošnim smernicam vladne politike.

Za evropsko federacijo.

London, 10. oktobra. (Izv.) Znani prvoboritelj za federativno zvezo evropskih držav po vzoru severo-ameriških Zedinjenih držav Coudenhove-Kallergi je imel v »Foreign Policy Association« v Newyorku predavanje o federativni zvezi evropskih držav. V svojem predavanju je omenil lepo število državnikov, ki so se že v preteklosti ogrevali za to idejo, nato pa je naglašal, da se je do danes že devet desetih najvplivnejših evropskih državnikov izreklo za to idejo. Oktobra meseca l. 1926. se bo vršil na Dunaju prvi vseevropski kongres.

Boji v Siriji.

Protifrancosko gibanje se širi.

Pariz, 10. oktobra. (Izv.) Iz Bejruta poročajo, da je prišlo pri Džebeludrusu do novih krvavih bojev med Druzi in Francozi. Francoske čete so pognale Druze v beg.

Druzi so imeli pod predsedstvom Atraš paše veliko zborovanje, na katerem so sklenili svoj boj proti Francozom nadaljevati. V Južni Siriji se je pričelo nevarno gibanje med tamošnjimi rodovi in napadi na evropske karavane so na dnevnem redu.

ničnega kruha, pol hleba rženega, dva brata in štiri krape. To »delitev« vzamejo seboj na dom. No in nazadnje dobi še vsak svoj pušelj, nageljček z muškatom, rožmarinom in »megloc«. Pušelji so seveda povezani s svilo. Ta domači praznik se imenuje nosačija, po delu, ki ga nosači vrše. Pravil mi je o njem Gregor Konič, rojen l. 1866. na Pristovi pri Črni, ki je dvanajst let služil na planinah. Če mi ni prav povedal, pa njega primite!

Nosačija je praznik ob žetvi, ki je po obrednih jedeh, katere nosači zavijajo podobnih »steleraj«, domačemu prazniku v Mežiški dolini, ki se vrši v pozni jeseni, ko je delo na polju opravljeno. (Prim. moj članek v Časopisu za zgod. in narodopisje 1908 str. 105.) Naj bi se oglašili še drugi in opisali praznike ob žetvi! Gotovo so se še kje drugod ohranili. Treba je dosti gradiva, da se more izreči prava sodba. Pajek v Črticah iz duševnega življenja štaj. Slovencev na str. 282. le malo pove o žetvi.

3. Zakleta deklica na Olševi.

(Pripovedoval Grega Konič.)

Na Olševi izvira Meža. Olševa tvori tudi mejo med našo državo in republiko Avstrijo. Na Olševi je veliko zijalk, kjer vedrijo in prenočujejo ovce in ovčji pastirji. Nekega dne je pasel pastir svojo ovčjo čredo na Olševi. Sedel je vrh gore in gledal proti Sočavi in Kamniškim planinam. Pri Sv. Lenartu je vprav zazvonilo opoldne. Kar se mu prikazala lena deklica in vravi: »Na ostrani! Jutri.

Dnevne novice.

Koroški dan v Ljubljani.

Danes ob 11 dopoldne pred univerzo

JAVNO ZBOROVANJE

Po zborovanju obhod

Dalje je ministrski svet odobril načrt obhoda, glasom katerega velja posej na vseh sodnih uradih kot uradni jezik brezpogojno in brez izjeme edinole italijanščina. Vsaka vloga, sestavljena v kakem drugem nego italijanskem jeziku, se smatra kot neveljavna in neveljavne so vse izjave, strokovna mnenja itd., ki niso sestavljena v italijanščini.

Somišljeniki!

Danes ob 11 dopoldne manifestacijsko zborovanje pred univerzo in po zborovanju obhod po mestu. Vsak somišljenik naj smatra za svojo dolžnost, da se te prireditve za Koroško gotovo udeleži. Dr. Korošec.

ZA NAŠ SLOVENSKI KOROTAN.

Sinočna akademija v Unionu

Ljubljana je manifestirala včeraj z dušo, s prekipajočimi čustvi in utripajoči tisočeri src, ki bijejo vroče za naše zaslužene brate onostran Karavank. Akademija, ki jo je priredila Jugoslav. Matica kot »Koroški večer« na dan obletnice plebiscita v veliki dvorani hotela »Uniona«, je bila sijajen odmev naših srčnih čustev. Kajti toliko elitne publike ni še kmalu sprejela dvorana, ki je bila dubkom polna od vrat do zadnjega prostora na galeriji in balkonu. Slavnostno umerjeno razpoloženje, primerno namenu večera, je obvladalo to ogromno množico ljudstva, ki se je zbrala v slavnostni dvorani, da na dostojen način manifestira za svoje trpeče brate v našem slovenskem Korotanu ob Dravi, ob Vrbskem jezeru, na Gosposvetskem polju. — Med odlično publiko smo opazili mnogo koroških rojakov, ki jih je spodila krušna mati — hudobna mačeha izpod rodnega krova. — Akademijo so posejili v imenu odsotnega velikega župana njegov namestnik dvorni svetnik Kremenšek; dalje namestnik finančnega delegata dvorni svetnik Bonač; minister n. r. dr. Zerjav; bivši deželni predsednik dr. Brejc; dekan bogoslovne fakultete dr. Slavič; univerzitetni profesor (koroški rojak) dr. Rožman; predsednik odvetniške zbornice dr. Majaron; izastopnik mestne občine ljubljanske gerent Likozar in nešteto drugih odličnjakov.

Poseben povdarek akademiji pa je dal nastop prvaka naših sodobnih literatov pesnika Zupančiča kot slavnostnega govornika, ko nastopa ob istem času na enaki prireditvi naš najboljši prozaiist pisatelj Finžgar v Mariboru. Burno aklamiran je pesnik Zupančič izvajal v resnično pesniško zamišljenem govoru: Onostran Karavank obhajajo spomin petletnice plebiscita s hrupnimi vesellicami. Mi jim tega ne zavidamo, ker tam ne plame zmago pravice, temveč nasilja, oporo na pomoč velikega naroda. Petnajststo duš pa drhti v samotni in tihi žalosti, ter ječi pod strašnim moralnim in gmotnim pritiskom, petnajststov ohih duš, ki so dale svoje glasove Jugoslaviji. Pozdravljamo jih z ljubeznijo, ko se bore za svoj obstanek, odrinjeni od dobrin, ki gredo vsakemu bitju pod solncem, a to vzlic pogodb, podpisani pred vsem svetom.

Vendar so oni nam večja tolažba nego bi jo njim mogli dati mi. Ni tam tužni Korotan; to bi bila žalitev za ondetni naš narod, ki hoče ondi živeti svoje življenje. Koroška je del na-

šega telesa. Nemcem je le kolonija, Korotan je njim le za ekspanzijo. Nam pa je notranja bolečina in ljubezen, integralen del naše duše, sanje preteklosti in nada bodočnosti. Korotan nam je večni, večno živ, vedno naš v duše bolečini. Mal narod ima enako pravico do življenja kot veliki.

Govor, iz katerega moremo priobčiti le nekaj glavnih misli, je žel dolgotrajno frenetično odobravanje.

Izvir bolesti in gorja kakor tudi veselja pa je Slovencu vedno — pesem. Ta nas druži z brati onostran Karavank, in ravno Koroška pesem je pravi biser in odmev duše Slovenskega Korotana. Zato je tudi slovenska koroška pesem bila glavni del akademije. In ta pesem nas v duhu druži z brati Korošci. — Krasno so nastopili vsi zbori: Ljubljana, »Glasbena Matica«, »Ljubljanski Zvon«. Vsem enaka čast za eksaktno izvajanje vseh koncertnih točk. Posebna čast pa gospodu Banovcu za izredni užitek od njegovih solo-spevov. Pohvalno bodi omenjeno tudi spremljevanje na klavirju. Te koroške — v dno duše, v dno srca segajoče pesmi, ki navdušijo vsakega, ko jih začuje! Tem milejšje, ker izvirajo iz duše, stoletja od tuja teptane. Najlepše, ko jih proizvajajo vrli pevski zbori, kot so naši. Piece de resistance je bila Adamičeva: Kaj ti je mojca, ter Premrlor: V Korotan! — Da Gremo v Korotan. Če ne jutri, pa čez nekaj let, bodisi čez pol stoletja ali sto let. Enkrat gotovo!

Končno bodi omenjena še ljubka vmesna deklaracija mlade gojenke ženske gimnazije: »Pesem novih otrok«, ki je izzvala živahno odobravanje.

Rojaki v Korotanu: Mi smo z Vami, vi z nami — danes v duhu, nekoč v resnici!

* * *

RESOLUCIJA NA ZUNANJE MINISTRSTVO.

Vse pomembnejše občine cele naše kraljevine poslane so te dni na naslov zunanjega ministra Dr. Momčila Ninčiča resolucijo s podpisimi občinskega starešinstva. Resolucija ima sledeče besedilo: Vzemirjeni vsled stalno naraščajočega gibanja za priključitev Avstrije k Nemčiji prosimo kr. vlado, da posveti največjo pažnjo temu vprašanju. Pomaknitev mej Velike Nemčije na Karavank ni samo resno ogrožanje naše države, temveč tudi svetovnega miru, ker pomeni nov nalet velenemštva proti jugu in vzhodu in povrnitev nemške države k predvojnemu imperijalističnim ciljem.

Vsled tega je na novo odprto vprašanje ujedinenja koroških Slovencev z narodno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, katero je opravičeno na samo iz obče priznanih etničnih načel, nego je tudi najboljšje jamstvo za varnost naše države in stalnost miru.

Pričakujemo torej, da bo kr. vlada vporabila vsa sredstva za osvobojenje Koroške. Če se priključi Avstrija Nemčiji, mora biti Korotan naš!

* * *

Meštrovič Ivan, sloveči kipar iz Dalmacije, ki je med vojno bival v tujini in s svojimi kiparskimi deli pridobil mnogo ugleda naši domovini ter tako pripravil ujedinenje Jugoslavijo, je letos razstavil svoja umetniška dela v Ameriki. Ker o sodbi Amerikancev o tem našem velikem umetniku nismo nič izvedeli — naš Pres-biró se za take malenkosti ne zmenil — bo naš današnji članek zanimal pač tudi širše občinstvo. (Nekaj njegovih umotvorov je tudi v ljubljanski »Narod. galeriji«.)

Kranjsko pevsko ekrožje priredi danes, 11. oktobra t. l. v dvorani »Ljudskega doma« v Kranju svoj prvi pevski nastop. Spo-

red sledeči: C. Mohor: Uvodni govor. St. Premrl: Raj; A. Foerster: Naše gore; O. Dev: Meglica; Dr. Schwab: Skrjanček poje, žvrgoli, meš. zbori, izvajajo združeni zbori. Till: Vseli gdcji, koračnica; Till: Naša pesem, valček; R. Lah: Fedora, uvertura, izvaja salon. orkester iz Tržiča; K. Adamič: Ples kralja Matjaža, meš. zbor, izvaja pevski zbor iz Senčurja; Dr. G. Ipavc: Milada; Dr. Fr. Kimovec: Večerni zvon, meš. zbor, izvaja pevski zbor iz Tržiča; Fr. Gerbič: Slovanski brod, izvaja združeni moški zbor. — Začetek ob 4 popoldne. Skupnega nastopa se udeleži 7 zborov. Vsi prijatelji glasbe vljud, vabljeni. — Po prireditvi bo v »Ljudskem domu« kratak sestanek okrožnih referentov za Gorenjsko. Poročal bo delegat »Pevske zveze« glede prireditve imenovane zveze.

Smrtna kosa med ameriški Slovenci. V Clevelandu je umrl 43 letni Matija Hranan, doma iz Drakovca, fara St. Jernej na Dolenjskem; zapustil je soprogo in 4 hčere. — Strela je ubila 54 letnega Ignacija Železnikarja v Geneva, O.; doma je bil iz Stiške vasi pri Kranju. — V Clevelandu je umrl na posledicah zastrupljenja s svincom tovarniški delavec 56 letni John Belčar, doma s Primorskega; zapustil je ženo in 4 otroke.

Vič. Sinočni »Koroški večer« v Društvenem domu na Viču je bil izredno lep. Udeležilo se ga je čez 300 ljudi: društvenikov in Orlov. Na sporedu so bile koroške pesmi, deklaracije in govor. Godba je zaigrala 7 komadov. Pobirali smo darove za Jugoslav. Matico.

Tržič. Vsa kulturna tržiška društva prirede skupno manifestacijo ob petletnici zgubljenega plebiscita. Prosv. društvo sv. Jožefa priredi poleg tega še dva prosvetna večera, ki bosta z besedo in sliko pojasnjevala koroške razmere in kraje in budila rojake tostran meje, da nikdar ne zabijo svojih bratov onostran Karavank. Prvi prosv. večer se vrši v ponedeljek, 12. okt. ob osmih zvečer v Našem domu z naslednjim sporedom: 1. Godbene točke sal. orkestra; 2. koroške narodne pesmi društv. moškega zbora; 3. dr. Pregelj: 10. oktober (1920—1925) kot vizija; 4. predavanje o Koroški.

Položaj železniških upokojencev. Dne 5. okt. so se zbrali delegati društev železniških upokojencev v Belgradu na skupno konferenco: iz Sarajeva Brod in Cerne, iz Bos. broda Basler, iz Zagreba Mihalič in Kis, iz Ljubljane Salamun. Na tej konferenci so pričujoči delegati sestavili skupen memorandum, katerega so predložili vsem merodajnim faktorjem, kakor tudi vsem klubom narodnih poslancev. Merodajnih faktorjev kakor tudi poslancev je sedaj naloga, da obljube, katere so delegati prejeli, ne ostanejo prazne besede.

Smrtna kosa. Umrl je 1. oktobra t. l. v Starem dvoru pri Škofji Loki gosp. Melchior Jezerec, oče v Metliki umrlega kaplana g. Jezerca.

Čevljarški tečaj se odpravi v Zagrebu. Tečaj bo trajal šest tednov vsak dan od 8. do 10. ure. Učnina s pripomočki stane 350 Din za vsakega. Poučeval bo čevljarški mojster Gjuro Simonović.

Za kat. duhovski naraščaj v Vojvodini. Vojvodinski katoličani so uvedli akcijo, da se pri gimnazijah v Subotici, Bečkereku in Vršču osnujejo katoliška semenišča za vzgojo duhovskega naraščaja. Vzdrževala bi ta semenišča katol. cerkvene občine v Vojvodini.

Iso Lang v osječkih zaporih. Avstrijska oblast je končno izročila bivšega ravnatelja tovarne »Mira« v Osjeku, ki je z raznimi manipulacijami ogoljufal jugoslov. državo za težke milijone. Langa so te dni privedli v Osjek in ga oddali v sodne zapore.

Da se prepričate,

da ste dobili pravo

MAGGI ZABELO

morate dobro paziti na ime MAGGI na varstveno znamko zvezda s križcem

Pri napolnjevanju naj se zahteva izrecno MAGGI zabela iz velike MAGGI-jeve originalne steklenice, ker iz teh se po zakonu sme prodajati samo prava MAGGI zabela

V gimnaziji se udri strop. Na sarajevski gimnaziji se je te dni med poukom udri strop v zadnjem nadstropju in padel deloma v šolski razred. Na gimnaziji dozidavajo tretje nadstropje. Sreča je hotela, da ni bilo žrtev. Prestrašene dijakke so takoj odpustili domov in pozvali strokovnjake, da zgradbo pregledajo.

Konzulat češkoslovaške republike v Splitu. Za častnega konzula češkoslovaške republike v Splitu je imenovan ravnatelj Zadržne gosp. banke dr. Smolčić, ki je že dobil eksekvatur od naše vlade in je te dni začel uradovati.

Zasebna akademija za upodabljačo umetnost v Splitu. Kipar Marin Studin in slikar Peter Bibić sta v Splitu osnovala zasebno akademijo za upodabljačo umetnost, ki je že začela z delom. Prof. A. Ivatič preda na akademiji kulturno zgodovino.

Topli dnevi na Jadranu. Zadnji čas je nastopilo v primorju izredno toplo vreme; kopališča so znova oživela. Prorokujejo, da bodo lepi jesenski dnevi še dolgo trajali.

Ogromni parniki v šibeniški luki. V šibeniško luko sta te dni priplula dva ogromna tovarna parnika, da nakrcata bavskita za Ameriko. En parnik bo nakrcal 9000 ton, drugi pa 11.000 ton bavskita. Kljub svoji ogromnosti sta parnika v šibeniški luki z največjo lahkoto pristala.

V Šibeniku ni plač. Duhovščina v šibeniški škofiji že tri mesece ni prejela drugega nego osnovno plačo. Nahaja se v najtežjem položaju. Škofijski ordinarijat se je brzojavno obrnil na ministra za vere, da pospeši izplačilo doklad. — Državni uradniki in vpokojenci v Šibeniku še niso prejeli plače za tekoči mesec.

Konec štrajka v paških solarnah. Te dni se je v Pagu končal štrajk delavstva v tamkajšnjih solarnah. Delavstvo je s svojimi zahtevami prodrlo in se mu zvišajo plače za 26 do 32 odstotkov. Štrajk je trajal 2 meseca in je imela država, ki ni hotela pristati na malenkostno zvišanje plač, v tem času ogromne škodo.

Samomor. Pri Domžalah je skočil pod vlak 60 letni kovač Janez Jerovšek. Mož, ki je precej rad pil, je izvršil samomor, kot pripovedujejo domači, v polni pijanosti in je že večkrat, če je bil pijan, obetal, da bo skočil pod vlak, česar mu pa ljudje niso verjeli. Vlak je truplo popolnoma raztrgal. Prepeljali so ga v mrtvašnico na Goričih in tudi tam pokopali.

ko bo opoldne zvonilo, bom zopet prišla. V podobi velike kače se bom ovila okoli tvojega života. Ti pa me poljubi in se ne ustraši, ko bom odprla svoja usta!

Ko pastir drugi dan zopet sedi na gori, pride res velika kača, leze proti njemu in se ovije okoli pastirjevega života. Glavo je imela že pri mladeničevi glavi. Sedaj odpre usta in tako zajaja, da bi bila izginila pastirjeva glava v žrelu. Pastir se ustraši in je ne poljubi.

Kača pa se zmota z života in pravi: »Oh, zakaj me nisi rešil? Zakaj si zamudil trenutek? Zopet bom morala čakati sto let, da pride mladenič in me nemara reši. Dobil bi bil veliko zakladov zlata, na katerih sedim in jih varujem. Dobil bi bil mene za ženo.« Nato se odplazi.

Ta pravljica spada v III. poglavje »Storije«, ki nosi naslov: Zaklete deklice. Zakladi. Potujoče duše.

4. Narodopisni drobci.

Zaklad. V neki zijalki na Olševi je zaklad. Tam je gledal nekoč Grega in videl baje črnega psa, ki je letal kakor blisk po jami. — Zaklad je tudi tam zakopan, kjer se strnejo tri moje. Treba je na takem kraju napraviti naopak ris. Nato se moraš vvesti sredi risa in priklicati skušnjavca. Če vzdržiš veliki brušč in šum, ki nastane, in se ne zbojiš, potem lahko vzdržiš zaklad.

Kres. Na »kresno bilje« (predvečer pred Kresom) po Topli kresijo. Fantje in deklice prinese »paceljnov« (lanka drva iz vej)

in jih mečejo v ogenj. Če ostaneta nazadnje dva, se fant oženi, dečla pa omoži; če pa ostane samo eden, pa še naprej samevata. — Ko ter jih z nogami mečejo čez glavo. Če je cokolj ter jih z nogami mečejo čez glavo. Če je cokolj obrnjena drugam, bo posel v tisti smeri prihodnje leto šel služiti k drugemu kmetu, če je pa obrnjena proti ognju, pa še ostane pri hiši.

Ovce se po leti pasejo 3 mesece v Peci. Do Šent Jakoba ali Gospojnice jih tudi molzejo. Jalove zaznamujejo. 30 ovac da 1 »žehtar« mleka. Iz njega delajo sir. Po planini se ovce porazgube in delajo pastirju vsled tega preglavice. Da jih pa najde, mora kost ustreljenega ali ubitega človeka položiti po zimi pod prag, čez katerega ovce hodijo. Vsak večer in vsako jutro mora za ubitega ali ustreljenega človeka »pomoliti«. Če ne bi molil, bi ga mrtvec prišel strašiti. To pomaga, da po letu na planini vse ovce najde, četudi kak dan odide domov.

VELOUR za ženske plahte — 140 cm, vse barve, več vrst, že od 100 Din naprej

DOUBLE SUKNO za moške suknjice in ranglance ter vse drugo blago radi prevelike cene

Izredno znižane cene

A. POTONAR, LJUBLJANA

poleg trga pri žrnajskem mostu

Dr. Joža Glonar:

Meštrovič v Ameriki.

O načinu, kako je Amerika sprejela Meštrovičovo umetnost in o njenem razmerju do nje prinaša beograjska »Raskrznica« iz peresa urednika R. Markovića zanimivo poročilo. Pisec pred vsem polemizira proti načinu, kako je naš ameriški poslanik, T. Resić-Pavičič, ob otvoritvi razstave v Brooklyn-Museum Meštrovičeva Amerikancem predstavil v napačni luči. Vse Meštrovičovo življenje, tako pravi pisec, kolikor ga dosedaj lahko opazujemo in ki se pač ne bo več izpremenilo, kaže, da je v njem afektivna stran v primeri z intelektualno silno razvita. Zato je napak, če ga dr. Tresić-Pavičič Amerikancem predstavlja kot velikega misleca. Izmisli ni Meštrovič nič, on je samo občutil in k večjemu še kombiniral; v njem vseskozi prevladuje surova gigantska afektivna priroda. V surovi življenski sili in moči se kaže tudi v glavnem njegova lepota. Kako daleč mu je vsak intelektualizem, je dokazal tudi z značilnim slavlom v svojem pozdravu na banketu:

»Nimam vam kaj posebnega reči z besedami, ker vse kar znam in vem, Vam je povedano v razstavljenih delih. Mi umetniki — vsaj o kiparjih in slikarjih bi to rekel — smo nemi tudi v naši materinščini.«

Meštrovičeva razstava so v Ameriki z nestrpnostjo pričakovali. Amerika, ki je iz Evrope prinesla vse, samo ne umetniškega ču-

tenja, mora danes, ko smatra Evropo kot zastarelo in onemoglo, v njeni umetnosti zreti ves svoj lastni prenaprli napredek. Amerika pa si nikakor ne more misliti, da zna kdo kaj boljše ali lepše napraviti kakor ona. Zato so si njeni kritiki naostrili peresa, da primerno pozdravijo evropskega umetnika, ki se mu je svoje dni poklonil sam Rodin. Pa ga niso niti s čutom niti z razumom dojeli (mogoče zaradi tega, ker vršijo tam ta posel po večini ženske). Edina »Chicago Tribune« je prinesla spodobno, dasi ne ravno ugodno kritiko. Ker niso mogli povedati nič neposrednega, pripomniti kaj o njegovi tehniki, ker niso mogli občutiti njegovega dela, ali pa vsaj ne izraziti občutkov, ki so jih v njih zbudila, hladni pred za njihov občutek čudnimi, mogoče tudi ekzotičnimi velikani, pred rečmi, ki so bile za njih nove, neznane, so kakor vsi ljudje, ki živijo samo v erudiciji in od nje, odšli z razstave z istim prepričanjem, s katerim so bili prišli, namreč, da je Meštrovič velik umetnik. Njihove kritike pa so omdleno prežvekovanje besed o italijanskih primitivistih in renesanci, o vsem onem, kar je Meštroviču popolnoma tuje: govorijo tako, da bi brez navedbe Meštrovičevega imena nikdar ne vedeli, o kom se govori. Amerika je Meštrovičeva sprejela zviška, to tembolj, ker diha njegova dela barbarsko silo in se Amerika, kadar je beseda o umetnosti, sramuje svojega Dempseyja.

Meštrovičeva umetnost pa je lahko ne samo Američanom nerazumljiva, ampak fim na-

„LUKULO“ dišave v zavojih so najboljše!

Železniška nesreča. Včeraj popoldne se je dogodila na postaji Koški pri Osijeku železniška nesreča, ki ni zahtevala človeških žrtve, povzročila pa je veliko materialno škodo. Od tovornega vlaka, naloženega z lesom, se je odtrgalo 10 vagonov, ki so oddrli proti velikemu brzini proti Osijeku, na nekem ovinku pa so se vsi vagoni prevrnili v jarek. Cel dan je delalo 60 delavcev, da izvečeje prevrjene vagonne iz jarka. Promet na progi je zopet vzpostavljen.

Uboj zaradi konja. Iz Petrovaradina je peljal vojak Meho Kamarić dva konja na Kamniški put. Spotoma sta ga srečala dva človeka, od katerih je imel eden lovsko puško. Neznanka sta zahtevala od njega, naj njima izroči konja. Ker se vojak njihovi zahtevi ni udal, sta ga ustrelila. Policija je ubijalca že prišla.

Oblasti zasledujejo Ivana Novaka iz Mokronoga, ker je na cesti v bližini Tržišča v družbi že aretiranega Iv. Črčka napadel in oropal Josipa Markovića iz Vrhnice in mu odnesel denarnico z vsebino 310 Din gotovine ter srebrno žepno uro in double - zlato verižico v skupni vrednosti 1110 Din.

Opozarjamo na današnji oglaš Drž. splošne bolnice v Ljubljani, ki išče primerne poslopja za nastanitev nadstevnih umobolnih hiralcev.

Pri slabokrvnosti, bledici, izpuščajih, tvorih urejuje naravna »Franz-Josef-grenčica toli važno delovanje črev. Kapacitete medicinske vede so se prepričali, da deluje Franz-Josef-voda celo pri občutljivih osebah ne samo prijetno, ampak tudi zanesljivo. Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

Županski tečaj v Kamniku.

Vse občine kamniškega sodnega okraja opozarjamo, da bo v nedeljo, dne 18. t. m. poučni tečaj za župane in druge občinske zastopnike ter občinske tajnike v Kamniku (Kamniški Dom). Pričetek tečaja ob devetih dopoldne oziroma po prihodu vlaka. Kot predavatelj pridejo trije uradniki velikega župana v Ljubljani. Predavalo se bo o vseh različnih panogah občinske in druge javne uprave. Posebno važnost se bo polagala na debate, ki bodo sledile vsakemu predavanju in pri katerih bodo dobivali vpraševalci strokovna pojasnila in navodila. Po končanih predavanjih bo občni zbor podružnice »Županske zveze« za kamniški okraj. Želimo, da se občinski zastopniki tega predavanja in občnega zbora udeležijo v kolikor mogoče velikem številu.

Za sodni okraj Brdo bo prihodnji tečaj v enakem obsegu v Lukovici. Dan, uro in prostor določimo in objavimo pravočasno. — Županska zveza.

Blagoslovljenje novih zvonov. Na prijaznem hribočku blizu Ribnice stoji podružnica sv. Frančiška. Ta cerkva je dobila dva bronasta zvonova, ki sta bila slovesno blagoslovljena dne 4. t. m. na dan cerkvenega žegnjanja, kar je svečanost še bolj povzdignilo. Vreme je bilo zelo ugodno, kar je privabilo celo okolico na ta prijazni hriboček. Na slavnostni dan so se v zgodnjih urah pokali topili. Zvonovom so kumovali, kar je vse pohvale vredno, grajski gospod in gospa Rudež ter g. dr. Schiffer in njegova soproga roj. Rudež. Iz prijaznosti je sodelovala tudi godba iz Nove Stitice. Pevski zbor so tvorili sami domači fantje in dekleta iz Dan. Bukovce in Sajeveca, ki so pod vodstvom ribniškega organista krasno zapeli. Po litanijah so se razvili na prostem ljudska veselica, polna radosti in veselja. Slavnost nam ostane za vedno v dobrem spominu. Vsa zahvala pa gre za vso oskrbo in trud v prvi vrsti gg. cerkvenim ključarjem in g. županu iz Dan.

Iz Ljubljane.

»Gospa Sveta, novo jugoslovansko Kosovo.« Pod tem naslovom je kot prvo okrasilo svojo izložbo podjetje »YERK« (Yugoslave Express Reclame Company) na vogalu Kino Matica. Celo izložbeno okno je črno ovito, sredi velika krasna slika vojvodskega stola, okin-

čana z zelenjem in z narodnimi trobojnicami, pod sliko pa naslovni napis. Ob straneh slike so letnice 1920 in 1925. Okusno okrašena izložba je bila zvečer do pozne ure razsvetljena s žarometom, kar je dalo celi sliki še pomembnejši izraz.

»Ljubljana« začne z rednimi vajami v ponedeljek, dne 12. oktobra. Ob osmih zvečer bo skupna vaja za mešani zbor.

Vodstvo v portretni razstavi. Danes v nedeljo vodi ob četrt na 11. g. dr. Mesesnel; popoldne vodstvo ob štirih. — Opozarjamo vse, da se razstava zapre nepreklicno v četrtek in je odprta danes zadnji nedeljo. Vabimo na mnogobrojno udeležbo.

Če komu ugasne električna luč — je to res neprijetna stvar. Kaj stori tak človek v Ljubljani? Steče k bližnjemu telefonu in pokliče namesto elektrarne mestni magistrat, to je urad župana. To je približno tako, kakor če bi gostilničarju pošlo pivo, pa bi ne telefoniral na pivovarno »Union« nego na stanovanje kakkega gospoda, ki je slučajno upravitelj svetnik te pivovarne. Ker se vsak dan pod večer ponavljajo primeri, da zvoni na rotovžu predsedstveni telefon (št. 12) radi različnih kratkih stikov pri električnih napeljavah, opozarjamo tem potom vse Ljubljance, da to ni prava adresa, in tudi nima z elektrarno nikake druge zveze, kakor le z državnim telefonom, to je zvezo preko centrale na pošti. Če je pod večer na magistratnem predstevstvu slučajno navzoč kdo izmed gerentov ali mag. direktor, bi bilo pač nesmiselno, ako bi ta moral neki stranki na ljubo šele vnovič preko telefonske centrale na pošti iskati zvezo z elektrarno, da ji pove, kako nujno potrebuje monterja stranka N. N. Občinstvo se naj torej obrača na edini pravi naslov, to je, na podjetje samo, namreč na mestno elektrarno, ki ima telefon št. 144, kar si vsakdo lahko razbere iz telefonskega seznama, če ni prekomoden. (Gornje navodilo smo prejeli od magistrata. Škoda, da ga že prej ni dal v javnost. Prihranjen bi bile sitnosti gospodi na magistratu, strankam pa tudi. Zdar bodo ljudje vsaj vedeli, kam se imajo obrniti, če jim ugasne električna luč. Op. ur.)

Sobotni trg je nudil zopet vsem obiskovalcem obilico najrazličnejšega blaga. Razne zelenjave in pa posebno sadja je bilo natrpano na trgu vse polno do zadnjega prostora. Dobilo se je že tudi belo in črno domače grozdje in sicer 4—5 Din kg. — Tudi gob je bilo dosti in vseh vrst. Poleg jurčkov, lisic in krempeljcev so se dobili jako lepi ježevci in pa beli mavrohi. — Na ribjem trgu so se prodajale lepe ščuke in slajmi in sicer po 100—120 kron kg, belice, ceoli in klini po velikosti in pa uvoženi donavski somiči po 40 Din kg. Tudi sadja je bilo dosti na trgu, posebno so se dobila jako lepa jabolka. Posebno velika gruča se je zbrala zlasti na vogalu sadnega trga, kjer je zaplenilo tržno nadzorstvo tri zaboje lepih jabolk, katere je prekupila neka branjevka v prepovedanem času in sicer po 6 kron za kg. Tržni nadzorovalni organi pa so to prepovedano kupčijo zasledili in je morala žena pod nadzorstvom teh prodajati jabolka po ceni, po kateri jih je kupila, namreč po 6 kron za kg. Žena je seveda protestirala, toda vse je bilo zaman. Na trgu se namreč do gotove ure ne sme prekupčevati živil in sicer radi tega, da se nudi kupovalcem blago iz prve roke okoličanov, ki ga pripeljejo na trg. Še le ko ta čas mine, ki je določen v zaščito malega kupca, se sme blago v večji množini prekupčevati. Jabolka so bila seveda naenkrat razprodana, ker so bila lepa in tako po ceni jabolk letos še nismo imeli na našem trgu. Tudi jesenskega cvetja in drugega zelenja je bilo izredno dosti na živilskem in na cvetličnem trgu.

V gostilni »Pri »sodčuk« na Zabjaku bo drevi zabaven večer z zanimivim sporedom. Sodeluje tamburaški zbor. Začetek ob 6. Vstop prost.

Polijske prijave od petka ne soboto: 2 aretacije radi tatvine, 1 telesna poškodba, 1 izzivanje, 3 prestopki kaljenja nočnega miru, 1 ponesnaženje javnega prostora, 2 neprevidezni vozniki, 8 prestopkov cestno-pol. reda in 2 prijavi radi prestopka avtomobil. predpisov.

Nepreviden kolesar. P. F., mizarski pomočnik, je vsled neprevidezne vožnje podrl s kolesom v Mostah štiriletno deklico Ivanko Cimperman ter jo lahko telesno poškodoval. Ob enem je zagrešil P. tudi prestopke cestno-pol. reda s tem, ker je vozil po desni strani ceste.

Iz štajerske.

Poročila sta se 7. t. m. v Višnji gori g. dr. Edvard Vračko, sodnik v Brežicah in gdč. Cilka Šorlijeva, učiteljica v Zireh. Poročil ju je ženinov stric, višnjegorski župnik g. duh. svetnik Konrad Texter.

Kozjanski okraj. Z vinsko trgovijo se je v našem okraju pričelo dne 7. t. m. ter bo trajalo do 15. t. m. Vina bo precej z mnogo boljšo kvaliteto kot prejšnja leta. Zelo ugodno je vplivalo solno vreme zadnjih dni, ker je velike važnosti, da se vrši trgatve ob solnčnih dnevih; ima vino par stopinj sladkorja več. Cena vinskemu moštu je od 22 do 30 kron liter.

Premeščena je poštna upraviteljica v Kotljah gdč. Brigita Jurač v Maribor. Na njeno mesto je došla gdč. Bauman iz Slovenskih goric. Dosedanja upraviteljica je bila priljubljena povsod, ker je znala ljudem postreči, upamo da bo tudi njena naslednica takša.

IZ MARIBORA.

Velike manifestacije v Mariboru. Jugoslovanska Matica je z drugimi društvi pripravila vse potrebno, da bo manifestacija čim veličastnejša. General Majster, stari borec naše Koroške, nastopi, nastopi naš župan, nastopi koroški rojak dr. Rožman. Občinski svet je v izredni sobotni svečanostni seji sklenil, da se ulica »Šolska ulica« prekrsti, in sicer v ulico »X. oktobra«. Dalje, da se pošlje zunanjemu ministru sklep občinskega sveta, da je Koroška naša, da se v slučaju priključitve Avstrije k Nemčiji zahteva Koroška za nas. Po celem Mariboru vlada borbeno razpoloženje.

Izredna seja občinskega sveta. Občinski svet je imel danes ob obletnici koroškega plebiscita izredno sejo, katere so se udeležili vsi občinski svetovalci razen socialistov. Na županov predlog se je sklenilo, da se dosedanja »Šolska ulica« prekrsti v »Ulico 10. oktobra«, in da se odpošlje osrednji vladi resolucija, v kateri se zahteva, da mora vlada paziti na naš Koročan. Nemški občinski svetovalci (4) so glasovali proti obema predlogoma.

Napovedani sestanek proforskega društva sekcija Maribor in občni zbor »Samopomoč« se preloži radi manifestacije na drugo nedeljo ob istem času in kraju.

Ustanovni občni zbor pevskega društva »Maribor« se bo vršil v ponedeljek 12. oktobra ob 6 zvečer v dvorani Zadrugne gospodarske banke.

Staršinski sestanek se bo vršil v ponedeljek dne 12. oktobra ob 8 zvečer v pisarni dr. Vebleta v Zadrugno-gospodarski banki. Poroča odposlanec iz Ljubljane. Važno!

Carinska afera je zavzela širok obseg. Dosedaj je bilo aretiranih 12 oseb, med temi 2 carinska posrednika, 6 carinskih uradnikov in sicer 4 iz Maribora, 1 iz Dravograda in 1 iz Jesenic ter 2 trgovca (1 iz Zagreba). Več o tej aferi bomo še poročali.

Izjava železniških uradnikov. Prejeli smo: »Na protestnem sestanku v Narodnem domu v Mariboru dne 4. oktobra 1925 zbrani železniški administrativni uradniki III. kategorije najodločneje protestiramo proti ukinitvi tretje uradniške kategorije ter nazadnjaškemu osnutku nove službene pragmatike ter ga na podlagi sedanje v narodni skupščini pripoznane, od Ministrstva Svoobračaja potrjene, in od kra-

Jesenske suknje

raglane, obleke ali blago za obleke naku-pite vedno najboljše pri trvdki

Drago Schwab v Ljubljani.

Ija sankcionirane službene pragmatike soglasno potom sestavljene resolucije a priori odklanjamo.

»Sprememba posesti.« Z ozirom na notico pod tem naslovom v št. 222 našega lista izjavlja G. Gjuro Valjak kot lastnik restavracije »Union«, da ni res, da bi se bil s »Sokolom« pogajal o prodaji restavracije in da sploh nima namena restavracijo prodati.

IZ CELJA.

Nove uradne ure. Kakor čujemo, se uvelodejo i pri okrožnem sodišču za zimski čas nove uradne ure, in sicer od 8—12 in od 14—17.

Konkurz. Pred dnevi smo poročali, da se nahaja znana celjska trvdka, knjigarna Fritz Rasch, v plačilnih težkočah ter da je lastnik ponudil upnikom 15 % izvensodno poravnavo za slučaj, če se mu posreči podjetje prodati. Sedaj doznavamo, da je trvdka imela sedem kupcev, katerim pa visoka cena ni prijala. Zato je zdaj napovedal lastnik knjigarne konkurz. Trvdka je stara preko 60 let.

Učna pisma za trgovske vajence. Vsi oni trgovski pomočniki v področju gremija trgovcev v Celju, ki so z zaključkom šolskega leta 1924-25 dovršili svoj učni rok, se pozivljajo, da se priglase v tajništvo gremija (poslopje carinarice), kjer prejmejo potrebna »Učna pisma«. Istočasno ima predložiti vsak od svojega učnega gospodarja izstavljeno učno izpričevalo in odhodno izpričevalo tukajšnje »Trgovske nadaljevalne šole«. Načelstvo.

IZ TRBOVELJ.

V Hrastniku gostuje danes Dramatični odsek bralnega društva iz Trbovelj v Logarjevi dvorani z narodno igro »Krivoprišežnik«. Cisti dobiček je namenjen novemu Društvenemu domu.

Umrl je 8. t. m. v Lokah nadučitelj Cimperšek, dolgoletni učitelj na trboveljski šoli. Bil je blaga duša in je užival med tukašnjim prebivalstvom splošno spoštovanje.

Prva živinorejska razstava. V soboto 17. t. m. se bo vršil v Trbovljah živinški in kramarski sejem, združen z živinorejsko razstavo za področje trboveljske kmetijske podružnice. Za ta dan vladajo veliko zanimanje, ker doslej še ni bilo v Trbovljah živinorejske razstave. Kakor smo že poročali, je doletenih v celoti 21 premij v znesku 6400 Din, ki se bodo razdelile med trboveljske občane, oziroma jo v glavnem na nego in rejo razstavljene živine. Pri premovalju pridejo v poštev voli nad 2 leti, voli pod 2 leti, teletki nad leto dni stari ter krave. Premije so sledeče razdeljene: za vole nad 2 leti: ena premija po 500 Din, dve po 400 Din, tri po 300 Din; za vole pod 2 leti: tri premije po 200 Din; za teletke nad leto dni: tri po 300 Din; za krave: tri po 500 Din, tri po 300 Din, tri po 100 Din. Razstava se bo vršila na občinskem sejmišču. S premovaljem se bo pričelo ob 10 dopoldne. Ker je tega dne pričakovati večjega dogona živine ter dobre kupčije vabimo na sejem vse zainteresirane.

Iz Mežiške doline.

Guštanj. Kakor povsod po slovenski zemlji, obhajamo tudi mi žalostno obletnico koroškega plebiscita. Tik ob meji v Mežiški dolini čutimo njegove zle posledice, posebno pa v gospodarskem oziru, še bolj kakor drugod. Upamo pa, da tudi našim bratom onostran meje zasije solnce boljše narodne bodočnosti. Zalibog je v našem kraju še neka-

Kolesa J. Gorec

kupite najbolje in najcenejše pri trvdki palača »Ljubljanske kreditne banke« in Gospodarskega sveta 14.

Vsi DELI, OPREMA in PNEVMATIKA na zalogi

ravnost zoprna. Surova življenska sila, čista senzualnost, ki diši po krvi in znoj in kakor se razodeva kot sestaven del lepote Meštovičeve umetnosti, je lahko nerazumljiva in naravnost zoprna svetu, ki narave več ne pozna in tudi ne priznava, ker teži za tem, da jo popolnoma usuznji svojim željam in potrebam. Ta lepota, katere pogoj je samo zdravje, ki ne pozna po degeneraciji prefinjenih oblik, je znak mlade, sveže generacije; svet, ki mu je vse to tuje, ki je, dasi se sam imenuje mladega, samo nekak umetno pomlajen del Evrope in zaradi tega brez pravih tradicij, ne najde in ne more najti v Meštovičevi umetnosti ideala svoje lepote.

Tako je Amerika spremljala in opazovala Meštoviča prav za prav z razočaranjem, ker ni mogla videti v njegovi umetnosti tega, kar je v njej res veliko. Ta umetnost ni pred očmi Amerikancev nastajala, ampak je v svoji končni, definitivni obliki stopila pred njih. V vseh ameriškanskih slojih pa je preveč ukoreninjena vulgarizirana umetnost velikih mojstrov in šol; taka vulgarizacija umetnosti, umetnost srednje baže je popolnoma prikladna ameriškemu duhu in mu ugaja. Zato ameriškanski svet ne more razumeti moči primitivne umetnosti in rafiniranosti moderne, intelektualne umetnosti, ker meri vse samo po sebi.

Kupujte srečke
Dij. podp. društva v Ljubljani!

Mar-i-bor.

emu zboru slov. pevanskega društva Maribor.)

Pesem budi, uči, opominja in svaril (Slomšek.)

Če naj bo pesem faktor, ki nam daje vero v sliko narodnega, kulturnega življenja, je razvoj pesmi v Mariboru dosledni razvoj silne borbe naroda ob meji, ki je preživel čas, ko je bil položaj pač tak, da zahteva v naših vrstah le »junake«, ko je bila »sila tolika, da bodo trenutki, v katerih živimo, odločevali ali se ohranimo, ali pa začnemo umirati« — ko je bila zadnja parola pri ustanovitvi tudi najmanjšega kulturnega kotička: »Zrtvujmo, postopajmo previdno, pogumno in vztrajno; če se ohranimo, prišli bodo boljši časi, drugače pa nas čaka robstvo.« da govorimo z viri iz preteklo dobe. In vendar je Slovenec na štajerskem zmagal, zmagala je z njim njegova pesem, nov njen interpretant — pevsko društvo Maribor — je na pohodu s svojim simboličnim imenom, korakajoč življenju nasproti z našim Slomškom: »V življenju boljšega spremljevala ni kot je pesem!«

Ko začnemo novo, svojo zgodovino, se nam v vzpodbudo dviga kot pramen našega dela in cilja njegova predzgodovina. Romantično gibanje nam je že l. 1846. dalo prvo mariborsko pevsko društvo. Stanko Vraz je netil narod k vstajenju, zbiranju svojega blaga. Peli so naše Slovenske gorice in jadralske smo

preko gardne muzike l. 1848., mestne l. 1849. v dobo zdravice, dokler nas ni absolutizem z Dunaja zadržal na poti. A v sredi njegovega življenja se je vstal mariborski študent na gimnaziji, ki je vzbudil novo dobo, ko je ob stoletnici gimnazije v grajski dvorani zapel v zboru Potočnikovo »Zvonarjeva« — prvič slovensko pesem!

Ko smo se pritiskom tujcev že vdajali, je nas vnovič vzdrnil Slomšek, ki je prišel leta 1859. v Maribor. V pozdrav mu je prvič donela še nemška pesem, a slovensko, njemu namenjeno so slišali vsaj drugi, ko se je na njegovem grobu oglasila: »Blagor mu, ki se spočije...«

Doba čitalnic... tudi mi smo jo imeli. Leta 1861. je bila ustanovljena, Janez Miklošič je vodil njeno petje, ki je postalo društveno središče. Sestajali so se njeni člani v skupnih sestankih, na izletih, prireditvah in ob obletnici leta 1862. peli prvo slovensko mašo v Mariboru in leto pozneje peli na taboru pred 6000 ljudmi, ko so proslavljali tisočletnico Cirila in Metoda!

Preživeli smo politično težko dobo po francoski vojni, ko je tujčev šovinizem slavil svoje orgije, ko je »Šturmaka« gospodarsko zaslužjevala naš narod, ko je »Schulverein« trgal slovensko dečo v šolah njeni zemlji in jo tiral »Germaniji« v naročje, ko je železni »Volksrat« prevažal tuje uradništvo. Bila je gigantska borba in zopet je bil slovenski študent, ki je v letu 1874. zbudil petje k novemu življenju. Leta 1884. smo imeli že prvi mešani

pevski zbor in naša pesem se je v Mariboru sistematično pripravljala, da pripravljena dočaka Tomanov Mar-i-bor v zarji popolne svobode in prostega razmaha...

In simbolično kakor z imenom tako s časom začenjamo, baš ob petletnici koroškega plebiscita. Slovenska pesem se že glasi v drugih zborih, nismo imeli ob času kulturne diferenciacije tudi svojega, zato smo ga ustanovili. V vrstah vseh krščansko mislečih Mariborčanov je bilo to društvo težko pričakovano. Bile so ovire, da se ta želja še ni izpolnila. Zdar so ovire padle in s podvojeno ljubeznijo smo začeli priprave, da se oživi naša želja, da se osnuje pevsko društvo, ki bo dodajalo našim prireditvam in kulturnemu delu sploh solčno stran ljubkosti in blagosti z našimi narodnimi in umetnimi pesmimi. Ker smo ga vsi želeli, ga bomo vsi ljubili, ga bomo vsi gojili, podpirali sami kot redni člani ali pa gmožni. Veselili se bomo napredka vsakega zbora, saj pesem le blaži; toda kdo naj nam zameri, če hočemo za svoje ljudi, svoje prireditve, za svojo ljubezen do petja tudi svoj zbor, tak zbor, ki bo delal na krščansko-kulturnem polju? To je naša življenska dolžnost tako društvu imeti in ga gojiti!

Vsi vi prijatelji tega društva, začeli ste novo dobo, novo delo za krščansko kulturo! Naše vrste stoje za Vami, Vam na razpolago, našemu skupnemu delu! Po dekadah Vašega društvenega življenja in delovanja bomo šteli čas svojih srečnih, veselih in mladostnih dni!

—ač.

nasleplencev, ki si želijo priklopitve k Avstriji oz. Nemčiji; ti se veselo spominja na 10. oktobra 1920, medtem ko mi žalujemo. A naša žalost je dostojna demonstracija proti zatiranju naših bratov v tužnem Korotanu. Tukajšnja narodna društva priredijo popoldne sestanek vseh slovensko mislečih, na katerem se bodo pele koroške narodne pesmi, igrala se bodo gode, deklamacije, skioptične slike i. dr., vsihek prireditve bo pa slavnostni govor pisatelja gosp. župnika Fr. S. Finžgarja.

Upokojen je šolski vodja g. Ferdo Pučnik, ki je dvajset let tukaj deloval. Na Prevaljah pa je upokojen upravitelj davčnega urada g. Zazula, za katerim davkoplačevalci gotovo ne bodo žalovali. Radovedni smo za naslednika.

Anglija in jamstvena pogodba.

London, 10. oktobra. (Izv.) Na zborovanju konservativne stranke v Brightonu je govoril Baldwin mnogo tudi o angleški vnanji politiki, posebno pa o jamstveni pogodbi. Baldwin je povedal, da so tozadevna pogajanja prvi ponudili Nemci, angleška vlada pa je nemško ponudbo takoj sprejela. Osnovna misel pogodbe je priprosta. Pogodba mora veljati za obe stranki, mora biti defenzivna in se mora strinjati z načeli Društva narodov. Vsaka predlagana izprememba obstoječega stanja mora odgovarjati angleškim interesom. Mi verjamemo, da bodo v Evropi nastali novi sistemi pogodb, ki bodo vojno nevarnost zmanjšali in obnovo Evrope pospešili. Upam, da bodo isti principi, ki bodo obveljali za zapadno Evropo, obveljali tudi za vzhodne nemške meje. Pogoj za sklep novih pogodb pa je vstop Nemčije v Društvo narodov.

Amerika - Nemčija - Rusija.

Newyork, 10. oktobra. (Izv.) Pri zadnjih pogajanjih med Čičerinom in nemško vlado je prišlo do sporazuma za sklep trgovske pogodbe med Nemčijo in Rusijo. Važna točka trgovske pogodbe je, da dovoljuje Nemčija Rusiji kredit v znesku 100 milijonov zlatih mark za nabavo nemških industrijskih izdelkov. Ta točka trgovske pogodbe pa ni posebno všeč Amerikancem, ki dajejo Nemčiji kredite s svoje strani. Amerikanci dolže Nemce, da posojajo od Amerike dovoljene kredite Rusiji naprej proti oderuskim obrestim. To ameriško naziranje utegne Nemčiji škodovati zlasti sedaj, ko se odpravlja predsednik nemške državne banke dr. Schacht v Ameriko, da izposluje od Amerike nove kredite za Nemčijo.

Upor proti Abd-el-Krimu.

Pariz, 10. oktobra. (Izv.) »Petit Journal« poroča, da so se sorodniki nedavno od Abd-el-Krima na smrt obsojenega ministra za vnanje zadeve Abd-el-Krimu uprli. Med uporniki in četami Abd-el-Krima je prišlo do ljutih bojov.

Matteotijev proces.

Postopanje proti sokrivcem ustavljeno. Rim, 10. oktobra. Preiskovalno sodišče je oprostilo Rossija, Marinellija in Filippellija sokrivde na Matteotijevem umoru in odredilo, da se takoj izpuste iz preiskovalnega zapora.

Volitev v obrtno sodišče.

V nedeljo, dne 18. t. m. se vrše volitve prisodnikov obrtnega sodišča. Glasovnice z legitimacijo se že razpošiljajo.

O pomenu obrtnih sodišč se je že precej pisalo, saj je to že starejša institucija, vendar je opaziti pri nas premalo zanimanja. V Avstriji so na primer to institucijo sedaj po vojni razširili, pri nas pa, kot rečeno, ni pravega zanimanja.

Mislimo, da zadostuje, da bo v kratkem času preoblikovano to sodišče, če bomo stali trdno na straži v delavskem strokovnem gibanju. Zato je

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja 11. oktobra ob 3. popoldne: »Pravljica bodečnosti; mladinska predstava. — Izven.

Ponedeljek 12. okt.: »Zimska pravljica.« — Red A.

Torek 13. oktobra: — Zaprio.

Sreda 14. okt.: »Pegica mojega sreca.« — Red C.

Četrtek 15. okt.: »Hijerija na Tavridi.« — Red D.

Petek 16. okt.: »Periferija.« — Red F.

Sobota 17. okt.: »Pegica mojega sreca.« — Red B.

Nedelja 18. okt.: »Zimska pravljica.« — Izven.

Ponedeljek 19. okt.: »Periferija.« — Red E.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja 11. okt.: »Mrtve oči.« — Izven.

Ponedeljek 12. okt.: Zaprio.

Torek 13. okt.: »Manon.« — Red B.

Sreda 14. okt.: »Aida.« — Red E.

Četrtek 15. okt.: — Zaprio.

Petek 16. okt.: »Mrtve oči.« — Red A.

Sobota 17. okt.: »Hoffmannove pripovedke.« Red C.

Nedelja 18. okt.: »Nabor« — »Povratnik« (premi-

jeri). — Izven.

Ponedeljek 19. okt.: — Zaprio.

Danes, v nedeljo 11. t. m. so v Narodnem gledališču v Ljubljani sledeče predstave. Popoldne ob treh mladinska predstava »Pravljica bodečnosti, katero igrajo gojenke ženske gimnazije in dečke osnovne šole. Zvečer ob 8 je prva repriza Langerjeve Periferije. V operi pa se poje D'Alberova opera »Mrtve oči, ki je dosegla na našem odru zelo lep in mogočen uspeh. Glavne vloge so v rokah ge. Caletove, ge. Thierry-Kavčnikove ter ge. Hlebočnikove, Kovača in Banovca. — Predprodaja pri Hlebočnikovi blagajni v operi. — Prva repriza Shakespearove »Zimske pravljice« bo ponedeljek, dne 12. t. m. za red A.

naša dolžnost, da se v polni meri zavedamo pomena in storimo vse, da bodo te naše institucije v polni meri vršile svojo nalogo.

Kršansko socialistično delavstvo se volitev v obrtno sodišče udeležiti ter se ravna točno po navodilih, ki jih bo organizacija izdajala.

Vsak volivec je dobil izkaznico in dve glasovnici. Vsakdo naj skrbno shrani eno glasovnico, da bo v slučaju ožjih volitev lahko storil svojo dolžnost. To zahteva predvsem pazljivost radi tega, ker se za ožje volitve glasovnice ne bodo več razpošiljale. Pri ponovnih volitvah bi se tisti, kdor bi drugo glasovnico izgubil, ne mogel volitev več udeležiti.

Naši člani ter somišljeniki volivci I. skupine (veliki obrati) naj takoj napišejo na glasovnico po vrsti kandidate glasovnice današnje objavljene kandidatne liste.

Zaupniki naj takoj podajo v tem smislu navodila našim pristajšem ali pa poberejo glasovnice in jih s pristankom volivca izpolnijo.

Kdor od volivcev rabi kako pojasnilo, naj se zgleda v tajništvo JSZ, Stari trg 2/I. od 5. do 6. ure popoldne.

Za I. skupine, Veliki obrati, je kandidatna lista krščansko socialnega delavstva sledeča:

Prisedniki:

1. Franc Mandelj, kovač, tovarna za lep, Ljubljana;

2. Valentin Iglar, delavec, Dol pri Ljubljani, tovarna barv;

3. Karol Pintar, papirniški delavec, Zgornji Kašelj 55, p. D. M. v Polju;

4. Ivana Ločnikar, tiskarniški delavec, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana;

5. Križaj Janko, delavec papirnice Goričane-Preška;

6. Babnik Ignacij, strojni delavec, Stanežiče, St. Vid;

7. Jakob Kukulica, papirniški delavec, Zgornji Kašelj 97, p. D. M. v Polju;

Namestniki:

1. Ivan Klešnik, delavec, tovarna za klet, Ljubljana;

2. Ivan Flere, delavec, tovarna barv, Dol pri Ljubljani;

3. Franc Mejč, ključavničar, tovarna Pollak, Ljubljana;

4. Ivan Oblak, delavec, mlarna na Viču.

Prisedniki vzklicnega sodišča.

1. Jožef Kordina, železostrojar, tovarna za klet, Ljubljana;

2. Franc Kukulica, papirniški delavec, D. M. v Polju;

Imena kandidatov se morajo na glasovnice natančno napisati.

Ostala navodila in ostale kandidatne liste slede v par dneh.

Prosvetna zveza.

Koroški večer se vrši v Radovljici, dne 10. X. 1925. ob 8 uri zvečer z lepim skioptičnim predavanjem o Koroški.

Kamnik: V Prosvetnem društvu »Kamnik« se vrši danes celodnevni gospodarski politični tečaj. Predavajo: Dr. Mohorič, Dr. Gosar, g. Gabrovšek.

Vrhnika: 11. t. m. po maši ob 10. uri se vrši pred cerkvijo borovanje, kjer govori prof. Dolencec o »Koroški«.

Smartno pod Šmarno goro: Danes popoldan ob 3. uri bo občni zbor tukajšnjega prosvetnega društva. Obenem bo lepo skioptično predavanje: »Pregajanje kristjanov v Starem Rimu«.

Cerknica: Prosvetno društvo priredi Koroški dan, danes popoldan ob 3. uri s skioptičnim predavanjem.

Grobje: Prosvetno društvo vabi na zanimivo predavanje, ki se vrši 11. t. m. ob 3. uri popoldan v družinskih prostorih.

Hrastnik: Tukajšnje prosvetno društvo proslavi Koroški dan v dverani g. Legarja 11. t. m. ob 2. uri popoldan. Govori g. Rašček.

Koroški večer priredi Katoliško prosvetno društvo na Koroški Beli, 11. t. m. ob pol 8. uri zvečer. Na sporedu je tudi skioptično predavanje o Koroški.

Operni premijeri. V drugi polovici tega meseca bosta v Narodnem gledališču v Ljubljani dve operni premijeri in sicer se vprizori prikrat Gerbiceva opera »Nabor« in Hatzjeva opera »Povratnik«. Na obe deli se še povrnemo. To naj velja je kot predznaknilo o dveh jugoslovanskih premijerah v našem gledališču.

SHAKESPEARE: ZIMSKA PRAVLJICA.

Končno občutje, ki ga v nas zapusti Zimska pravljica, je novo pri Shakespeareju. Ne gremo iz gledališča vase zaprti in zgroženi nad temnimi brezni človeške duše, kot se vodi to po vsaki njegovi tragediji; tudi ni naša veselost taka kot po njegovih komedijah, ko nas klovi in osmešeni modrijani spremljajo še vso pot, ne prenehajo igrati in so nam na uslugo, kadar se spomnimo nanje — ne, za Zimsko pravljico sije v nas solnce, kajti zgodilo se je čudo — želja je postala resnica, dragi in dobri, od katerih nas loči smrt, živo in gredo z nami v boljše življenje. Tedaj se življenje da vendar popraviti? Tudi pri Shakespeareju? Vprašujemo se, kako je bilo mogoče, da se je ta ti-tanski oblikovalec temnih človeških usod tako modro in umilno in razviharjeno strasti pripeljal k pokori, katere ne pozna? Ta največjoprosnejši pesnik vseh časov se namreč ni nikoli spokori na odru, pri njem ni sprave ne v tragediji ne v komediji. Odgovora na naša vprašanja ni dal nikjer, a povsod priča sam o sebi. V tej pravljici je Shakespeareova duša zapustila osebo, v kateri se je borila, umetnik je sam stopil raz oder in gleda z nami vred zaokrenjeno usodo po želji dobrega sreca, po ljudski pravici in njenih postavah. Zato nam dobrohotno pripoveduje, dobro mu de, da nas vidi srečne. Še celo sam se spozabi in verjame. Epik je, ki skuša popraviti dramatika in res ga ukani. To naziranje nam najbolj živo dokazuje slog tega dela. Nobenega razvoja od znotraj: le začetek se rodi po notranji logiki, pa tako hitro zdravi naprej, da begamo za dogodki: nikjer razpleta in zapletanja v sredi: dogodek preganja dogodek, da prej pride

Novi aparati: »Universale«, kateri proci-
rajo razglednice, slike in diapozitive so došli
iz Pariza. Aparat se lahko ogleda v pisarni
Prosvetne zveze na Miklošičevi cesti 7a. Stane
Din. 5.700.—

Dopisi.

Šmarje pri Grosupljem. Na dopise iz Šmarja pri Grosupljem v »Jutrac in v »Domovini«, v katerih se priporočata dve liberalni gostilni in v katerih nekdo napada mene osebno kot pristaja SLS, odgovarjam na kratko tako: Zahvaljujem se vsem sodnikom »Jutra« in »Domovine« za brezplačno reklamo. Na mojo željo bi je gospodje gotovo ne bili priobčili. Na razne govorice članov naprednjakov in spoštovanih demokratov bi se odgovarjal, ampak ne v časopisih, temveč nekje drugje, če bi imeli gospodje pogum se podpisati. Upam pa, da moja gostilna ne bo prišla v konkurz zaradi naprednjakovskih napadov in tudi moje polje bo še rodilo, če Bog da srečo. Do danes mene ni še nihče rubil, in upam, da me tudi nihče ne bo. Demokratiskim gostilnam, ki jih priporočata »Jutro« in »Domovina«, pa že naprej častitam na obilnem obisku, ki jima ga bo prinesla demokratska reklama. — Šmarje, dne 10. oktobra 1925. — A. Škerjanc, posestnik in gostilničar.

Cerkveni vestnik.

Kongregacija za gospe pri sv. Jožefu ima prihodnji torek ob pol 7 zjutraj sv. mašo za ranjko g. Frančiško Biber.

Orlovski vestnik.

Ljubljanski Orli se udeležijo manifestacije za Koroško v civilu. Zbero se na Kongresnem trgu od govorniškega odra proti nunski cerkvi ob pol enajstih.

Tehnični tečaj za načelnike in vadiatelje iz ljubljanskega okrožja se prične danes ob pol devet uri v ljudskem domu.

Sportni teden.

Na tihem so Ogri kaj škodoželjno privoščili Avstrijcem poraz proti Špancem. Mislili so, mi jih pa bomo in s tem indirektno tudi Avstrijcem. Pa jih niso, temveč so le Španci Ogri 1:0. To je bila že tretja zmaga Špancev v Srednji Evropi; Švicerje so potokli 3:0, Avstrijce 1:0, Ogri 1:0. Torej ne bo držalo, kar pravi signor Cavazzano, ki razdeli glavne evropske nogometne narode v tri oddelke: prvi so srednjeevropski, Avstrija, Češkoslovaška in Ogrska, za njimi latinska skupina Špancev in Italijanov, nato Skandinavci. — Mednarodna nogometna zveza razpošilja program iger med posameznimi državami za 1925-26. Med tednom priobimo ves program; danes igrata v Pragi Češkoslovaška in Ogrska.

Kakor smo naprej povedali, je pokazal pariški lahkoatletski meeting izborne rezultate. Včasih so se svetovni rekordi kar tresli. 100 metrov Holandec van den Bergh 10.6 (holandski rekord), 200 m Amerikanec Evans 21.4, 400 m Šved Engdahl 49.6, 800 m Švica Martin 1:55.4, 1000 m Francoz Baraton 2:29.4 (francoski rekord), 5000 m Finec Berg 15:04, 110 m staja Amerikanec Riley 15, 400 m staja Šved Petersson 54.8 (švedski rekord), skok v daljavo Cater 7.61, Hoff 7.571, skok ob palici Hoff 4.15, diskos Finca Nüttyma 44.33 itd. — Mesti Brno in Praga sta izvojevali lahkoatletski dvoboji, postavili so dva nova češkoslovaška rekorda: Drozda 800 m 1:58, Jvo krogla 13.63. — Rumunski atlet David je pognal diskos 43.18 daleč, kroglo 13.81, naš Ambrozi pa diskos 45.12 metrov, nov jugoslovanski rekord. — Omenimo še Šveda Janssona, krogla 14.70, torej že blizu Amerike.

Kdo bo boljši? Kar dva težkoatletska rekorda ob istem času: Luksemburčan Alzin je težko dvignil 120 kg, enako Dunajčan Schielberg. Zakaj Steinbach ne mara več? Pa bi bilo takoj 130 kilogramov. — Velikansk je bil dvoboj med Rigoulotom in Cadinom za naslov »najmočnejši mož sveta«. Kar se namreč dviganja uteži tiče. Zmagal je Rigoulot, a samo s 16 točkami, imel jih je 2166, Cadine pa 2150. Težno z desnico (ne da bi se kaj premaknil) Rigoulot 49.5 kg, Cadine 45 kg, z levega pa Rigoulot 45 in Cadine 49.5. Obojerno težno R. 94, C. 91.5 kg. Zavihtel je R. 80, C. pa 87.5 kg, potegnil z desnice R. 96.5, C. 89, sunil z levega R. 91.5, C. z desnice 89; potegnil je obojerno R. 121 kg, C. 110.5, z ročkami sunil R.

Najboljše in najcenejše kupite
maže, volno, trikotažo, rokavice, nogavice, nahrbtnike za šolarje in turiste, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje pri
JOŠIP PETELINC-U

LJUBLJANA, poleg Prešernovega spomenika (ob Na debelo! vodi.) Na malo!

Prišel je žid v Ljubljano, je mislil, da v zaspano prinesel bo novost.

Ponujal laške fige in razne migomige, — kdo mara za norost?

Ponujal je mazila, sleparska razna mila, a kupil nihče ni!

Pri nas »GAZELA« milo si svet je priborilo, vse drugo nam smrdi!

Saj je svetovnoznano napravilo Ljubljano, zato ga vse časti!

115, C. 120.5, z veliko ročko sunil R. 156 kg, C. 137, od tal dvignil R. 245, C. 261, pa bi se mu bilo kmalu posrečilo 266 kg (263 kg je svetovni rekord).

O bokserjih dosti beremo. Nemcu Breitstrüterju se je posrečilo, da se bo boril s Paulinom. Zmagal bo Paulino; zadnjič je Paulino izboril Anglež Phil Scotta podri v 6. rundi k. o. Tudi Carpentier bo spet prilezel na dan; gre v Ameriko, a ne nad Dempseya, temveč nad bolj pohlevne nasprotnike. Pač pa bosta z Dempseyem skupaj nastopila v sportnem filmu, kar tudi prav veliko nese, pa še nič ne boli. Borba Dempseya s Willsonom je sedaj perfektna, prihodnje leto enkrat se bosta udarila.

16letna pavalka Erna Huneus iz Münch-Gladbacha je plavala v prsnem slogu 100 m v 1:29.3; dosedanji svetovni rekord Angležinje Gilbert 1:31.8.

Prvega oktobra lanskega leta je belgijski kolesar Vanderstuyt prevozil za motorjem in za brambo proti vetru na navadnem kolesu 107.71 kilometrov v eni uri in je s tem prekosil 15 let stari svetovni rekord Francoza Grignarda 101.623 Vanderstuyt se ni dolgo veselil; že 19. oktobra je prevozil Francoz Brunier 112.44 km v eni uri in spet je bil rekord v francoskih rokah. Letos je pa ob obletnici, 1. oktobra, Vanderstuyt spet poskušal in je prevozil 115.098 km. Neverjetno!

Nekronano kraljico Južne Francije imenuje Suzano Lenglen, najboljšo igravko tenisa na svetu. Ona je za Nizzo to, kar je Nurni za Finsko. Živi samo tenisu, nobena druga stvar je ne zanima. Rojena je bila leta 1899. Svetovno mojstrstvo je dobila 21 krat, premagana je bila samo enkrat, v Ameriki, strda od morske bolezn. Sedaj gostuje na Dunaju in beremo, da je Dunajčane na ravnost očarala.

Drugo leto bo pa na Dunaju delavska olimpijada, katere se bo udeležilo okoli 100.000 sportnikov.

Poizvedovanja.

Neznano kam sta odšla brata Zadravec. Baj sta v okolici Brezice. Kdor kaj ve o njih, naj te sporoči Antonu Zadravcu v Mostah pri Ljubljani objekt 6, I. nadstropje.

Pisica, ki sliši na ime »Zalac«, temnosiva, volje pasme, se je zgubila. Na ovratniku ima dve znamki: št. 522 in 352. Kdor bi jo našel, naj je pripelje ali sporoči na naslov: A. Kos, Vidovdan ska cesta 1.

jina, obe loči markantni viharini prospekt. Na to ozadje je postavljena v ostrem tekcu se vršča igra — pravilčno uglasena v gestah in glasu. Močar pravilni kralj-tiran Leontes je g. Levari, umerjen, plemenit g. Skrbinšek. Kraljico Hermiona je ga. M. Vera v prvem dejanju pojmovala pravilčno-komedijsko, pred sodnijo visoko tragično — jaz bi bil v prvem delu za umerjenejšo igro. Dasi je Pavlina ge. Medvedove nosila tudi nekaj realističnih potez, se je polno uveljavila. Lepo umerjeno postavbo Camillovo je dal g. Gregorin, le njegov smeh ni bil na mestu Ga. Šaričeva je v Perdito poleg ljubosti in naivnosti primešala nekaj preostopnih potez — dober kraljevič je bil g. Jan — pa pri njem ču timo, da še bo, kar ni. V komedijskem delu gospodarili g. Rogoz kot pretkani nepridiprav Antolikus in očvarska dvojica: g. Plut kot oče in g. Peček kot sin. V dovršeni recitaciji je poda g. Lipah kot Cas svoj prolog k drugemu delu igre. Predstava teče gladko, zaokroženo in igra nje je, izvenzemski dvorjanov, pri vseh sodeci jojih dobro. Svežost veje iz vsega dela. — Obil naravno ni bil obilen, ker se je predstava vršila ob istem času kot Koroški večer, vendar pa — izven — zadovoljiv. Fr. K.

Ljudski oder v Ljubljani

Nedelja, dne 11. oktobra ob pol 8. uri zvečer »Pozna pomlad«, ljudski igrokaz v petih dejanjih. (Noviteta, prvič na odru.) Predprodaja vstopnic danes od 10. do 12. ure popoldne in popoldne od 5. ure dalje do začetka predstave v pisarni Ljudskega odra.

Nove gledališke igre. Ljudski oder v Ljubljani si je na novo nabavil nastopne nove igre ki jih izposojuje podeželskim odrom: »Veseli voljci, ljudska igra s petjem v 4 dejanjih; »Oda mrtvo in dobrotac, ljudska igra s petjem v 5 dejanjih«.

Gospodarstvo.

Ljubljanska borza.

10. oktobra 1925.

Na ljubljanski borzi, ki je v prvem letu svojega obstoja prebrodila največje težkoče, postaja vedno bolj živahno. Blagovni promet izkazuje zelo ugodne rezultate. Promet zagrebške borze v blagu zaostaja daleč za prometom ljubljanske borze. Tudi tržišče za efekti postaja v Ljubljani živahnije in beleži vedno več interesentov. V prvem letu svojega poslovanja je postala ljubljanska borza važen gospodarski faktor in dokazala svojo življensko zmožnost.

Pred nami so podatki o prometu v mesecu septembru t. l. Na blagovni borzi je bilo v tem mesecu zaključenih 220 vagonov blaga napram 181 in pol vagona v mesecu avgustu t. l. Največ zaključkov je v lesu: v septembru 171 vagonov (v avgustu samo 123 vagonov); zaključki v bukovem ogliju: september 4 vagoni (avgust 2 vagona). — Zito in poljski pridelki zaznamujejo v septembru zaključkov v količini 45 vagonov (v avgustu 56 in pol vagona). Zaključki so se razdelili sledeče: koruza 22 vagonov (avgust 32 vagonov), pšenica 5 vagonov (avgust 6 in pol vagona), oves 4 vagoni (avgust 4 vagoni), otrobi 4 vagoni (avgust 10 in pol vagona), fižol 7 vagonov (avgust —), krompir 3 vagoni (avgust —).

Zlasti pa je oživelo zanimanje za efekte. Danes je v Ljubljani nešteto interesentov, n. pr. za vojno škodo. Zato je tudi promet za efekti postal živahnije. Dočim je n. pr. v avgustu t. l. bilo v efekti prometa le 90.730 dinarjev, je dosegel v septembru promet že 198.568 dinarjev. Zanimanje za efekte v tekočem mesecu ni ponehalo. Že v prvi dekadi t. m. je promet večji kakor v odgovarjajoči dobi minulega meseca.

Skupno je bilo v prvih 9 mesecih t. l. v efektih za 1.633.265.50 Din zaključkov napram 486.101.50 Din v lanskem letu.

Na blagovni borzi je bilo zaključenih v prvih 9 mesecih t. l. 1560 vagonov (lani 536 in pol vagona). Zaključki so se razdelili sledeče: les in oglije 1364 vagonov (lani 420 vagonov), žito in poljski pridelki 196 vagonov (lani 116 in pol vagona).

Te številke so značilne za napredek ljubljanske borze.

Ob tej priliki moramo omeniti tudi borzno razsodišče, katerega poslovanje se najugodnejše razvija.

Tudi zadnji teden je največ interesa za efekte. Toda tendenca se slabša. Predvsem je omeniti značilen padec vojne odškodnine v prometu; s tem papirjem vlada radi raznih falsifikatov velika opreznost. V Zagrebu je padel ta papir celo pod 300, na 294.50—295.50.

V naslednjem podajamo tečaje začetkom in koncem tedna:

	5. okt.	9. okt.
7 % inv. posoj.	81— 85	80 den.
vojna odškodnina	362— 367	311 zaklj.
zast. listi	20— 25	20— 24
kom. zad.	20— 25	20— 24
Celjska	201— 205	201—205
Ljub. kred.	225— 240	220—240
Merk.	100— 105	100—102
Praštrediona	1000—1005	
Kred. zavod	175— 185	175—185
Strojne tovarne	126 zaklj.	132
Trbovlje	362— 368	348—358
Vevče	120 zaklj.	120 den.
Stavbna	165— 180	165—180
Šešir	115— 150	128—148

Janjih; »Zupanc«, igrokaz v 3 dejanjih; »Pozna pomladi«, ljudski igrokaz v 5 dejanjih ter enodejanske (veseloigre in burke) »Mojeja brata brate«; »Zaostali pičci«, »Za nogavice« in »Pojdiva na izprehod«. Sedaj prevaja nekaj novih božičnih iger, ki so primerne za naše podeželske odre in ki jih bo lahko že prve dni meseca novembra izposojal.

Knjige in revije.

Dr. A. Ušeničnik: *Socialno vprašanje*. Osnovni nauki v vprašanjih in odgovorih. Orlovska knjižnica št. 15. Izdala Orlovska podveza. Založila Društvena nabavna zadruga. To je najnovejšo delo našega poznane sociologa dr. Aleša Ušeničnika. V obliki vprašanj in odgovorov nam pisatelj razgrinja bistvo, razvoj in reševanje socialnega vprašanja: v jedrnatem, silno jasnem in preglednem posnetku nam pravzaprav podaja svojo Sociologijo. Vprašanj in odgovorov je 307 — nekatera so krajša, druga daljša — mnoge odgovore pa še ilustrira z različnimi zgledi in zgodovinskimi reminiscencami. Kakor je razvidno iz predgovora, je pisatelj izbral to obliko, ker to odgovarja tehnični prosvetnega dela v orlovske organizaciji, na katere prošnjo je avtor izdal to delo. Pa tudi tistemu, ki bi se rad hitro, pregledno in vendar dovolj temeljito orientiral v socialnem vprašanju, bo ta oblika zelo ustrezala. Zlasti pa bo prav prišla predavateljem, ki bodo na podlagi te knjige poljubno snov lahko pregledno in jasno obdelali. O knjigi bomo več še izpregovorili. Cena, kakor smo se informirali, še ni določena, gotovo pa ne bo nad 30 Din izvod, v celo platno vezana pa ne bo nad 40 Din. Naroča se pri Društveni nabavni zadrugi, Ljubljana, Ljudski dom.

Misijski koledar 1926 (7. letnik, 128 strani osmerke, cena 8 Din, izven Jugoslavije 10 Din) je prejšnji teden izšel in se sedaj razpošilja na naslove kakor lani. Če bo šlo vse po sreči, ga bomo tekom prihodnjega tedna odposlali na vse naslove. Poverjeniki (zlasti č. g. duhovniki) opozarjamo na lepe agitacijske misli v članku »Če imaš srce, boš razumel« (v koledarju str. 11). Za morebitna ponovna naročila se poslužite koledarju priložene tiskovine. — Uprava Misijskega koledarja, Ljubljana, Tabor 12.

Promet je bil v tem tednu zlasti v vojni odškodnini, Celjski in Merkantilni, v industr. papirjih pa: Strojne, Trbovlje in Vevče. D. P.

Sladkorjenje letošnjega vinskega mošta.
Veliki župan ljubljanske oblasti razglasi: Vsled trajno neugodnega vremena za zadostno dozorevanje je pričakovati v kvalitativnem oziru večinoma nepovoljen vinski pridelok. Da bo pridelek pa vendar čim boljši, priporočam vinogradnikom event. gnilo grozdje pobirati, z glavno trgatvijo pa čimdalje počakati in na ta način izkoristiti onih par solčnih dni, ki nam jih najbrž prinese oktober. Obenem dovoljujem vinskim producentom na podlagi § 5. vinskega zakona z dne 12. aprila 1907, drž. zak. št. 210, prosto in splošno sladkanje letošnjih vinskih moštov v ljubljanski oblasti in sicer z navadnih grozdnih vrst, ki imajo izpod 14% in z 2—4% od finejših vrst, ki imajo izpod 17% sladkorja. V ta namen porabljeni sladkor mora biti popolnoma čist, brez vsakih primesi. Rjavi, takozvani ameriški sladkor se ne sme rabiti v to svrhu. Istotako se sladkor ne sme raztopiti v vodi, marveč le v vinskem moštu. Sladkor naj se doda koj ob trgatvi in na vsak način pa po možnosti še kipečemu moštu. Vsled splošne dovolitve sladkorjenja odpadejo v ljubljanski oblasti posamezne prošnje za sladkorjenje, kakor tudi posamezna naznanila o izvršenem sladkorjenju od strani vinskih producentov. (Razglas je datiran od 1. oktobra, prejel smo ga pa šele večeraj »z naprazno«, da ga objavimo. Op. u.)

Carinski tarif. Kakor poročajo iz Belgrade, nameravajo po debati v parlamentu izpremeniti več postavk novega carinskega tarifa. Zatrjujejo, da bo prišla v poštev predvsem zaščita poljedelstva.

Interesna skupnost med Bosansko industrijsko banko in banko A. Rein, Zagreb. Iz Zagreba poročajo, da je Bosanska trgovska in industrijska banka d. d. Sarajevo, ki ima pet podružnic, pristopila kot komandistinja trditi: Banka kom. dr. A. Rein in Comp. v Zagrebu.

Znižanje uvozne carine na lesene zaboje. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je vložila na ministra trgovine in industrije dr. Krajača protest proti koncesijam, katere je dala delegacija na škodo naše domače industrije lesne embalaže v trgovski pogodbi z Avstrijo. Uvozna carina, ki je znašala poprej 10 zl. dinarjev, je bila znižana v pogodbeni tarifi na 3.40 zl. dinarjev, torej za 65%. Zbornična spomenica navaja, da obstoja v Sloveniji 10 velikih podjetij, ki so specializirane za izdelavo raznovrstne lesene embalaže. Od teh tovarn ima ena še od lanskega leta 8000 zabojev neprodanih v zalogi. Zbornica zahteva, da se tej panogi s primernimi železniškotarifnimi olajšavami omogoči nadaljnji obstoj in delovanje, ker je njih eksistenca vsled neugodnih trgovskih pogodb z Italijo in Avstrijo ogrožena. Obenem je zbornica intervenirala pri Generalni direkciji carin, da se izda naredba glede kontrole uvoza zabojev iz inozemstva, ker so se do sedaj tozadevni predpisi na škodo domače industrije izigravali. Na ministra saobračaja A. Radojevića in na ministra za šume in rudnike dr. Nikola Nikića je zbornica naslovila drugo spomenico, v kateri zahteva, da se za prevoz zabojev v glavna eksportna središča določi posebna ugodnostna tarifa, da se vsaj na ta način omogoči konkurenca z inozemskimi tovarnami in nekoliko popravi pogoje trgovinskih pogodb.

Cenitev svetovnega pridelka hmelja v l. 1925. V Karlovih Varih je te dni sestavljal od-

bor III. mednarodnega hmeljarskega kongresa končno cenitev svetovnega pridelka hmelja v letu 1925. Cenitev daje sledeče rezultate: svetovni pridelok 958.500 stotov, po 50 kg. od tega Češkoslovaška 126.900 stotov, Nemčija 120.000 stotov, Francija 68.000 stotov, Jugoslavija 40.000 stotov, Belgija 40.000 stotov in Poljska 22.000 stotov, skupaj evropski kontinent 418.500 stotov, Anglija 320.000 stotov, Amerika in Kanada 200.000 stotov, Avstralija in Nova Zelandija 20.000 stotov. Najnovejša cenitev presega cenitev na kongresu dne 15. avgusta t. l. za 70.000 stotov po 50 kg. Iz teh podatkov sledi, da količina pridelka visokovrednega srednjeevropskega hmelja ne bo zadostovala za potrebe pivovarn, ki izdelujejo kvalitetno pivo.

Poravnajte naročnino!

Propadanje Skadra.

ROPARSKÉ TOLPE. — PREBIVALSTVO SKADRA. — ZAPRTE TRGOVINE. — ZAKONSKE RAZMERE CENA BEGA.

Kakor poroča dopisnik »Jugoslav. lista«, so Dibranci pod komando majorja Arifa Lešita napadli selo Pulaj, ki je oddaljeno 5 ur od Skadra, in oplenili ondoto katoliško cerkev. Lepo in veliko sliko sv. Nikole so uničili. Razen tega so oropali tudi 8 hiš.

V Skadru je ta rop vzbudil silno ogorčenje, ker je cerkev sv. Nikole božja pot, in so celo muslimani varovali s spoštovanjem to svetinjo ondotnega naroda.

Zračni napad na Newyork.

WALLSTREET KUP RUŠEVIN. — 18.000 LJUDI POGINILO. — AMERIKANSKA HLADNOKRVNOST NA PREIZKUŠNJI.

Pretekli teden je američansko zračno brodovje imelo velike manevre in vpriporilo napad na Newyork. Zamisel je bila sledeča: sovražnik se nahaja na južnem robu Manhattan, v neposredni bližini finančnega centra. Oltana izkuša uničiti sovražnika z zračno protiofenzivo.

Prihrumeli so roji letal z vseh strani in metali dol na mesto na tisoče — papirnatih bomb, ki so se razletavale z glasnim pokom. S streh nebotičnikov pa so ropotale strojne puške in sikale v zrak ogromne rakete. Prebivalstva, ki o teh tako bučnih manevrih ni prej nič vedelo, se je seveda polotil silen strah

Fasija.

»Fasijac« — zoprna beseda!

Državni prispevek k duhovniški plači = kongrua minus fasija. Za neduhovne omenimo, da je »fasijac« v župnem uradovanju priznatek krajevnih, domačih duhovnikovih prihodkov.

Ko smo ugotovili, koliko znaša duhovniška kongrua na papirju, in primerjaje s prejemki državnih uslužbenecov po avstrijskih činovniških razredih in po sedanji službeni pragmatiki in z draginjskim koeficientom tudi dognali, koliko bi duhoven »stanu, krajevnim in časovnim potrebam primerno«, resnično moral prejeti in koliko prejme, nam preostane še, da spregovorimo besedo tudi o fasiji in o tistem, kar je redno s fasijstvom v zvezi.

Ker smo svoje dokazovanje o primernosti in višini kongruje naslonili v prvi vrsti na tozadevni zakon iz l. 1885., naj še dodatno navedemo nekaj okoliščin, kako se je ta zakonska predloga motivirala. Vladni referent je

železnice. Cena Din 35.—. Dobi se tudi v Jugoslavanski knjigarni v Ljubljani.

»Nova Revija«, mesečnik za vero in znanost; urejuje ga o. P. dr. Grabić, izdaja frančiškanski samostan v Makarski. Prinaša hrvatske in slovenske razprave, resume v francoščini. Zadržna — 3. številka — prinaša sledeče razprave: Dr. fr. S. Petrov: Moderni konveritizmi; dr. fra Karlo Eterović: Fra Filip Grabovac, njegov život, rad i stradanje; dr. Josip Mantuani: Glasbeniki iz reda sv. Frančiška; dr. fra Oton Knežević: Liberalna Majka na svetu godinu; J. Butmi - M. Tomić: Kravce osnovne ili protokoli sionskih mudraca. Obilo zanimivega gradiva obsegajo Kulturni pregled, Književni pregled, Vjesnik in Cronique religieuse en Yougoslavie. Narečnina 50 Din letno.

Naznanila.

Stolne prosvete in somišljeniki se zbero danes popoldne ob 1 na vrtu gostine pri Guzelju blizu kapucinskega samostana v Škofji Loki. Za one, ki se ne morejo udeležiti izleta v Crngrob, je prikladen vlak, ki odhaja z glavnega kolodvora ob 11.40 popoldne.

Umetniška žola »Probad«. Redni pouk se prične v ponedeljek, dne 12. t. m. Urnik se objavi isti dan na šolski deski (poslopje Tehn. srednje šole). — Za one, ki so zamudili redni rok vpisovanja, se vrši naknadno vpisovanje vsak dan do 17. t. m. od 16. do 17. ure. — Opozarjamo ponovno na specialne oddelke te šole za grafiko, maloplatiko, fotografijo in usnjerje ter knjigovodstvo. Vsi ti predmeti so kakor risanje v rokah izvršnih strokovnjakov. — Ravnateljstvo.

»Udruženje graditelja kraljevine SHS« sklicuje svojo redno glavno skupščino na 19. oktobra v Belgradu v hotelu »Srpski kralj«. Ob tej prilici se odpravi velika graditeljska razstava. Interesentje naj svoje proizvode za razstavo takoj odpošljejo na naslov: »Udruženje graditelja, Zagreb, Ilica 71.« Ljubljanska sekcija vsled tega vabi vse svoje redne in izredne člane na svoj občni zbor, ki se vrši v torek 12. t. m. ob 5. uri popoldne v gostilni Mrak, Rimska cesta. — Prosimo polnoštevilne udeležbe!

Borze.

10. oktobra 1925.

Denar.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bili sledeči tečaji: Berlin 13.42 (13.35—13.45), Italija 2.25 (2.24—2.26.84), London 272.90 (271.88 do 273.88), Newyork 56.30 (55.97—56.97), Pariz 262 (259.50—263.50), Praga 167 (165.94—167.94), Dunaj 7.95 (7.888—7.988), Curih 10.875 (10.826 do 10.926).

Curih. (Predborza.) Belgrad 9.2075 (9.175 do 9.20), Italija 20.75 (20.75—20.80), London 25.115 (25.115—25.175), Newyork 518.75 (518.25—518.75), Pariz 23.90 (24—24.10), Praga 15.88 (15.35—15.40).

EXCELLA

najboljši in vendar najcenejši strojni rodbino in obrt. — Nadomestni deli za vse stroje.

J. Gorec, Ljubljana
palača Ljubljanske kreditne banke

List »Ora e matere« piše o strašni bedi, ki vlada v Skadru; prebivalstvo strada, najrevnejši se hranijo s koprivami. Čez 15 trgovin je zaprtih. Kot značilen navaja slučaj, da je te dni neki seljak kupil v Skadru 18 hiš in 12 dučanov (prodajal). Trgovci pa gredo za služe in hamale (težake).

Cena beg, minister zunanjih zadev, je odpotoval v Pariz, da se poravna s svojo ženo, ki je pobegnila od njega v Pariz.

izvajal: »Das Congrua-Ausmass war vorneherein ungenügend; seither durch die enorme Steigerung der Preise aller Lebensverhältnisse, durch die Erhöhung der Steuern und öffentlichen Abgaben... noch um vieles ungenügender geworden, kann man annehmen, dass in den mehr als 90 Jahren, in welchen das Congrua-Ausmass sich gleich geblieben ist, die Preise der Lebensbedürfnisse auf das Vierfache gestiegen sind.« A kljub tem — pravi referent — je vlada primorana »sich auf der äussersten Linie des Unentbehrlichen und Unerlässlichen

Damski plašči

najnovjših modelov, krasno blago, s kožuhovino ali brez se nedvomno dobijo najceneje pri trdki

Fran Lukić pred Škofijo

Modni ševit plašč že od Din 450.— dalje. — Velur plašči od Din 600.— dalje.

Pokrajinska zadruga kleparških, inštalacijskih in kolarskih mojstrov obvešča svoje člane, da se vrši vaješka preizkušnja dne 29. oktobra ob 17 v zadrugi pisarni. Prijave se sprejemajo do 17. oktobra. — Načelstvo.

Jesenice. »Gleda Kat. del. društva« priredi v nedeljo t. j. 11. t. m. ob 11. uri popoldne »Promenadni koncert« na prostoru pred kolodvorom.

Klub esperantistov v Ljubljani odpravi v torek, dne 13. t. m. v šentjakobski šoli esperantski tečaj za začetnike. Kdor se misli učiti tega važnega mednarodnega jezika, naj se zgleda navedenega dne ob pol 20 v šentjakobski šoli II. nadst. Mesečna učna pristojbina bo znašala Din 15.—, za dijake Din 10.

Esperantiste in vse one, ki se zanimajo za Esperanto opozarjamo, da izide v najkrajšem času »Popolna slovnica esperantskega jezika« z malim slovarjem. Interesenti naj se obrnejo pisмено na »Esperantski klub v Ljubljani« (Narodna kavarna).

»Klub esperantistov v Logatcu« priredi v nedeljo, dne 18. t. m. ob 16 v »Hotelu Kramar« javno predavanje: »Pomen Esperanta«. Predava somišljenik Z. Bernot iz Ljubljane. Po predavanju se vrši prosta zabava s plesom. Vse somišljeniki in prijatelje »Esperanta« uljudno vabi k obilni udeležbi — klub.

Vinsko trgalev s pestrnim obhodom po Tomačevem in sosednih vaseh priredi danes tomačevska mladina. Za izvirne spored in dobre domače klobase je poskrbljeno v gostilni »pri Kovaču« Pridite, vabimo vas!

»Hera«, stavbna registrovana zadruga s o. z. v Ljubljani vabi cenj. zadržnike, ki reflektirajo na stavbe na Kodeljevem (Moste), da se zanesljivo udeležijo setanka na licu mesta dne 14. t. m. ob 2 popoldan, da se more prileti z gradnjo še nadaljnih eno in dvodružinskih hiš. — Načelstvo.

»Hera«, stavbna registrovana zadruga s o. z. v Ljubljani naznanja cenj. interesentom, da blagovolijo priložiti pri vseh dopisih, nanašajočih se na informacije in za prilaganje zadržnih pravil etc. znamke za odgovor, ker ne more zadruga vsled ogromnih povpraševanj kriti pisarniških stroškov iz lastnega. — Načelstvo.

zu halten, dass sogar die selbst von der Regierung zuerst ins Auge gefassten Ziffern wiederholt reduziert wurden, bis endlich eine Grenze erreicht schien, die wohl als das nicht weiter herabsetzbare Minimum einer Aufbesserung gelten konnte.« (Mortini, Zur Congruafrage.)

Torej, kaj je vladni referent priznal? Da se do 1. 1885. ni kongrua 90 let revidirala, da se je v istem času draginja za štirikrat povečala, in da gredo tudi sedaj do skrajno nizke meje — do najpotrebnejšega. In kako so določili novo kongruo dušnim pastirjem? Za kaplana 300 gl., za župnika 600, ev. 700 gl. — in v l. 1782. je bila nastavljena za kaplana z 200 gl. sl. d., za župnika 300 gl. sl. d., torej že 90 let komaj 2 krat več, četudi vladni referent priznava, da je draginja štirikrat večja. To je torej drastičen dokaz za vladne mize, da je bila že v l. 1885. določena kongrua — res minimalna. Dedukcija od l. 1885. do sedanje dobe si naredi vsak sam kakor tudi zaključek, v kakšnih nižinah stoji sedaj duhovniške plače. Samo to naj še pristavimo, da 300 gl. sl. d. iz jožefinske dobe predstavljalo vrednost čez 25.000 Din sedanje valute.

Tu čujem ugovor: Pa vendar ne bo tako hudo — nekateri župniki in tudi kaplani stoji boljše, morda celo sijajno... Po pravici povedano: pisec tega ne pozna takih gospodov, ne kaplanov pa tudi župnikov ne — pozna pa gospode, ki imajo krasne ekonomije, pa se bore z dolgovi in pomanjkanjem. Tukaj moramo zopet javnosti in radi javnosti povedati, da je morda prav malo duhovnikov, ki bi dobivali vsjo kongruo; nekateri polovico, mnogi pa nič. Žal, da nam ni mogoče postreči s točno statistiko, ampak le s približno. Po prvem državnem proračunu s poboljškom po kongruji iz l. 1885. bi imeli dobiti bivši kranjski duhovni, aktivni in umirovljeni, 56.834 gl., kar je za 500 dušnih pastirjev ljubljanske škofije zelo neznanatna vsota.

Mogoče je torej, da prejema kak duhovnik večje domače prihodke ali v biri ali zemljišču ali v renti, pa tak tudi od vlade le manj ali nič ne dobiva. Če ima (ali je imel) kak župnik po zlati valuti 600 gl. vrednih domačih prihodkov, on je s tem plačan; njemu ne daje država nič. Če pa drug župnik nima posebnih domačih prihodkov, temu pa do malega vse le vlada plačuje. In takih župnikov je največ med tistimi župniki, ki nimajo 200 hiš in ki so sedaj reducirane.

Zato ne gre, če je slučajno kje kak duhovnik res nekoliko boljše situiran že s tem, kar se vidi in kar doma prejema, takih slučajev pavšalirati na vse duhovne. Le minimalna višina kongruje je za vse duhovne določena, koliko pa posameznik tega dohodka prejme od vlade, koliko pa od drugod — to pove fa sija. Tukaj gre sedaj praktično za to, kdo je boljši plačnik — ali vlada ali kak drug činitelj — glavno je, da se dobi vsaj kakor valuta zahteva.

Valutarne spremembe so fasijstvo spravile v velik nered. Župnik je dobival recimo 200 K rente, sedaj ni to nič, četudi sploh kaj dobí — 5 let doslej ni dobival nič, ker država niti tega ni v redu plačevala; v fasiji ima postavljeno 210 gl. za kaplansko hrano — sedaj ni to nič; v nekdanji fasiji se mu je zemljišče vstevalo s čistim kat. donosom, sedaj se mu vsteva po ploskovni meri brez kakega o ira na faktično rentabiliteto — prej je morda še kaj doplačila za kongruo, dobival, sedaj ne. Konfisciral se mu je sedaj grunt in kongrua. Župnik N. N. je imel pred vojsko 1.163 K doplačila za kongruo; moral bi sedaj dobiti vsaj 50 krat toliko — 58.150 K, dobi pa na dan 10 kron, kar je še za siromake premalo. Tako je sedaj zavladal cel kaos v duhovniških plačah.

Če bo vlada še dajala kako draginjsko doklado, tega ne sme več vršiti kar na osebno, ampak z ozirom na fasijo. Le tako je mogoče doseči kolikor toliko pravično enakomernost. Fasijstvo je sicer sitna, komplicirana stvar, ampak — rebus sic stantibus — je vendar neka potrebna, preskušena pot; sedaj smo krenili na mlakužaste kolovoze. — Župnik s 40 let duš. pastirstva.

Otroški VOZIČEK

popolnoma nov, se proda po nizki ceni. - Vprašati je na Celovski cesti št. 43.

Cours de vacances v Strashbourgu.

Kakor je občevanje različnih kultur med seboj vedno plodonosno, tako je nam, sicer maloštevilnemu, a že po svojem narodnem značaju kulturno ljubnemu narodu zgledovanje pri sosedih — da ne rečem modro posnemanje tujih kultur — naravnost potrebno. Narod raste ob narodu, kajti družina smo. In danes, ko mi Slovenci z nemško, sicer solidno znanostjo uživamo obenem protestantsko miselnost, dasi se morda niti ne zavedamo, bi bilo potrebno, da oplodimo svoje slovenstvo tudi z duševnim bogastvom drugih narodov, da paraliziramo nemški vpliv, da širimo svoje obzorje in se spopolnimo. Predvsem mislim tu na kulturno svojino romanskih narodov, zlasti Francozov, ki so po svoji nežni, sangvinični čudi nam, čuvstvenim Slovanom, pravzaprav bližji kot razumarski Nemec. Tudi že zaradi naših južnih bratov, ki so zajemali na Francoskem kot mi na Nemškem, je globlje spoznavanje zapadnoevropske kulture za našo organsko narodno rast nujno.

Izvrstno sredstvo za to medsebojno upoznavanje so n. pr. počitniški tečaji za francosčino na univerzi v Strashbourgu. Dajejo ljubitelju francoskega jezika in francoske misli lep uvod, kratek, a dober pregled in kratko sintezo francoske kulture — kar si inozemec pač najboljši želi in tudi najbolj potrebuje. Koristni in primerni so predvsem za izpopolnitev znanja, ki ga nudijo naše realne srednje šole. Predpostavljajo namreč nekaj jezikovnega znanja, a ga izpopolnjujejo z vseučiliške metodo. Saj so podobni tečaji tudi drugod: Lausanne v bogati in dragi Švici obiskujejo zlasti Srednjeevropej, v blagostanju toneči Dijon se baha s celimi tisoči obiskovalcev svojih kurzov. Ali svojevrsten je Strashbourg, mesto na križišču francoske in nemške kulture in vprav zato sposoben, da svojevrstnost obeh kultur tem jarkeje izkaže. Ekstremna iuxta posita clarescunt. Ima namreč poleg obširnejših francoskih tečajev tudi krajše za nemščino. In študij v lepem, umetniškem in zgodovinsko privlačnem Strashbourgu je morda bolj prijeten kot kjerkoli drugod.

Žive ti tečaji že celo vrsto let, francoski, mislim, od l. 1920. in nemški od l. 1923. Oboje je država priznala in jim dovolila veljavno enega vseučiliškega semestra in pravo izdajati spričevalo o dovršenih francoskih modernih študijah. Spočela jih je pač podjetnost in uvidenost g. profesorjev, morda deloma tudi potreba. Alzacija namreč govori nemško, spačeno porensko narečje, a misli in čuti francosko; njen jezik je nemški, srce pa francosko. Zato je bil študij »velike domovine Francije« tudi za domačine potreben; še letos je bilo precej Alzačanov v tečaju. A večino tvorijo le tujci. Najbolj številni so Angleži in Amerikanci, a tudi Slovani so gosto sejani: Poljaki, Čehi, Slovaki, Bolgari i. dr. Kajti v prvi vrsti so ta predavanja namenjena inozemcem, ki jih pristno francoska ljubeznivost organizatorjev nora privlači. Najdeš pa tam tudi Italijane, Špance, Belgijce, celo Japonce in Kitajce, — znamenje, da tečaji slovó.

Reči moram, da so kurzi naravnost izborno organizirani. Hočejo nuditi kolikor mogoče dobro sliko galoromanske kulture in skušajo olajšati in osladiti študij, kar se da; posebno društvo se briga za vse potrebe, želje in tudi gmočne skrbi študirajočih. Predava se kratkomačno vse. Pogloblja se znanje jezika s praktičnimi in teoretičnimi vajami, več tedenskih ur je posvečenih izgovarjavi, glasnemu čitanju, teoretični fonetiki, konverzaciji, ki je glavna stvar — profesorji se drže principa: »Parler pour parler« in dajejo poguma s pristno francosko prijaznostjo in tudi s humorjem; diktati in prosto spise pa so dobro sredstvo za kontrolno vsaktedenskega napredka. Za pravljajo v francoščino ima vsaka narodnost svojega profesorja, prevajanje iz slovenskih jezikov vodi bivši profesor naše ljubljanske univerze, gosp. Tesnière, pisatelj obširnega francoskega dela o slovenski dvojnici.

Praktične vaje se pa menjavajo z najbolj raznovrstnimi predavanji. Najprej seveda — literatura; saj Francozi sami priznajo: Najboljše, kar more Francija dati svetu, je njena lepa knjiga. (Žalibog je treba dobro, dobro rešetati, da dobiš ne samo estetsko, temveč tudi idejno užitno knjigo.) Predavajo slovstveno

zgodovino od začetka francoske knjige preko renesanse, klasicizma, razpravljajo na široko o skoro brezmejnem vplivu Rousseaujevem, razlagajo romantiko, a posebno vrsto tvori navadno vrsta predavanj o modernih, »sodobnih« pisateljih. Letos je vseučiliški profesor Kohler orisal najbolj vplivne literarne osebnosti današnje Francije, kakor so: zaslužni Paul Bourget, neumorni delavec akademije, Maurice Barres s svojim »culte du Moie«, Romain Rolland, ki je znan pri nas po subjektivnih biografijah Michelangela, Beethovna in Tolstaja in čigar deset zvezkov obsegajoči roman »Jean Christophe« čitajo danes skoro v vseh kulturnih jezikih; dalje kozmopolit Paul Claudel, ki poje o Mariji: »Vous avez sauvé la France« in čigar »kozmične forme« francoski konservativni katoličani ne marajo; enako »genij-diletant« Anatole France, socialna poezija Charles Louis Philippea in komunista Barbussea ter katolika Henri Bordeauxa, ki se peča z vprašanjem francoske družine. Dalje so obravnavani in označevali poezijo svežega Jean Giraudoux, Pierre Lotija, mož kot so Charles Mauras, Remy de Gourmont, Paul Adam, Léon Daudet, Paul Block, Jules Romain itd. Če jim pridružimo še misleca Bergsona, ki tvori z Bourgetjem, Barresom in Romain Rollandom osrednje žarišče in najbolj vpliva na mladino, imamo v tem pogledu vse značilne predstavnike današnje francoske miselnosti. — Obdelujejo leposlovje pač bolj z idejne strani, kar je za tako različno poslušavstvo, kateremu je treba predstaviti Francijo, edino mogoče.

Predavajo dalje o francoski filozofiji, seveda le sumarično, o zgodovini, zlasti o revoluciji, o francoski pokrajini in kolonijah, o upravi in ustavi, o zgodovini umetnosti in glasbe posebej in seveda tudi o »ožji domovini« Alzaciji, ki jo ljubijo z vsem srcem. Pridružijo se potem še obiski umetnostnih zanimivosti, katerih je Strashbourg poln. — Alzacija leži n. pr. v domovini gotike. — Program je torej pester, vsestranski, a vodstvo tečajev skrbi, da se moreš tudi poglobiti — francoska prijaznost ti zmeraj govori s smehljajem okrog ust: »Tout à votre disposition.«

Zasebnemu študiju in zanimanju služi preboga vseučiliška knjižnica, ki obsega vsa dela francoske in nemške lepe znanstvene književnosti ter celo vodilne politične liste malone cele Evrope. Vodstvo tečajev skrbi tudi za razvedrilo; vsako nedeljo prireja skupne izlete v gozdne Vegeze, razkazuje industrijska podjetja in daje priložnost vaditi se v vsakovrstnem športu, kar je posebno za Amerikance potrebno kot opoldansko kosilo. Dijaško društvo skrbi za vsaktedenske prijateljske sestanke, zabavne večere, koncerte in seveda tudi za ples. Tako se zasnjuje prijateljstvo med posameznimi narodnostmi in nehote se hitro čutiš domačega med temi ljudmi. Bivanje v Strashbourgu je torej prijetno in ostane vsakemu vrnjv spomin. Pa tudi ni drago, vsaj v primeri z drugimi državami kot Nemčija ali Švica.

Tečaji svojemu namenu: poglobljati znanje francoščine in nuditi kratko, pregledno sintezo francoske civilizacije in kulture, zares izvrstno ustrezajo. Kdor nekoliko sodeluje s šolo, si lahko zadovoljen reče ob koncu: Poznam Francijo. Posebno radi zahajajo tja bodoči profesorji francoščine na srednjih šolah; a enako koristijo ti tečaji vsakemu izobraženec, zlasti pa še kulturnemu delavcu. Trajajo od 1. julija do 20. septembra; a vpišeš se, kadar hočeš in za kolikor časa hočeš in ne boš imel neprilike v študiju. Vpisnina za cel trimesečni tečaj stane 190 francoskih frankov, za mesec dni pa 110; računajo po tednih, ki jih preživiš v tečaju.

Kdor je poslušal cel tečaj, lahko napravi izpit in dobi državno izpričevalo. Zahtevajo prosto spise, pismeno in ustmeno prevajanje in izpit iz treh predmetov, ki si jih iz programa sam izbereš. Kdor doda še en semester študija na ondodni univerzi, dobi po izpitu »Diplôme supérieur d'études françaises modernes«. A tečaji so vabeče odprti vsakomur; edini pogoj za vpis je — sedemnajstletna starost. Spričevalo pridnosti pa dajo vsakomur, ki to želi, zastoj. Tako torej za večino tečajev niso tudi brez vidnega, zunanega uspeha; kajti državna spričevala usposablajo za službo učitelja francoščine.

Nemški kurzi so nekoliko manj obširni, obsegajo le 16 tedenskih ur, dočim jih imajo

Ne kupujte

PREDEN SI NE OGLEDATE VELIKE IZBIRE ZIMSKIH OBLEK IN ULSTROV PRI

JOS. ROJINA — LJUBLJANA.

INTERESENE VABIMO NA OGLED!

francoski 22. Ali učni načrt je urejen tako, da lahko slediš oba tečaja ali se vsaj udeležiš zanimivih predavanj v drugem kurzu. Letos so bila tam zanimiva predavanja o nemški sodobni literaturi; o možeh kot so: veleplivni in resni Thomas Mann, njegov boemski brat Heinrich Mann, dalje Hauptmann, Sudermann, gosposki poteuph Frank Wedekind, Fritz von Unruh, kritik pruskega militarizma, dalje celia vrsta nemških poetov izza prevrata l. 1918 in še trozvezdne lirike: Rilke, George, Werfel. — Dovolj, da spoznaš duha današnje Nemčije, duševni nivo nemške publike in smer germanste kulture. (Le škoda, da moraš spoznati brezupni propad nemškega meščanstva in vsesplošno disorientiranost, tako da se ne hote spomniš na fantastičnega Spenglerja: »Der Untergang des Abendlandes.«) — Dalje zanimajo predavanja kakor: Die Idee der Freiheit im modernen Deutschland, Politik und Mystik, Deutschland und der Geist des Mittelalters; za literata in muzika primerna so predavanja o razmerju nemških romantikov do glasbe, za sociologa o »Geschichte der deutschen Volkswirtschaft«, za pravnika o »Gesellschaft der Nationen« in predavanja o temi: »Die deutsche Auffassung des Völkerrechtes während des Weltkrieges«. Osebe vseučiliških profesorjev-predavateljev, katerih mnogi so priznani strokovnjaki v celi Franciji, jamčijo za objektivnost in solidnost obravnavanja.

Rez, priljubijo se ti tečaji obiskovalcu; mora te ganiti ta skrbnost in prijaznost ravnateljstva in profesorjev, ta trud dati najboljše in na najbolj ljubezniv način; vesel si, da ti je tako olajšan liter napredek v jeziku in spoznavanju bogatih duševnih zakladov Francije. Prav centi znaš te tečaje šele potem, ko se vrneš v domovino. In priznaš, da je res, kar ti je strashburska univerza v svojih reklamnih in informacijskih listih obetala: »nuditi izjemno priložnost, da se prav dobro navadiš enega ali celo dveh modernih jezikov in da spoznaš preteklost in sodobni miselni pokret dveh narodov obenem.« Zato tečaji zaslužijo svoj sloves, ki ga uživajo, in zaslužijo, da jih obiščeš, kdor goriš za kulturo in Francijo. Seveda, kdor moreš — ali saj društvo prijateljev strashburske univerze skrbi za materinsko za vse; zato se ne straši!

Lepo, moderno, zdravo in okusno zidano mesto Strashbourg z nebotično katedralo iz rdečega kamnja v svojem osrčju leži v sru Alzacije. Lepa je ta nesrečna dežela v široki, razlegnjeni ravnini med bistrim Renom in črnimi, hribovitimi Vogezi, kamor hodi poživat turoben spomin na grozote izza desetletja. Zito, detelja in tobak se menjavajo na poljih. Proti hribom pa se stopnjema dvigajo zeleni vinogradi z visečimi trtami, temne vrhe pa kronajo bele razvaline srednjeveških gradov — priče obilnih vojn v tej trpinčeni in krotki Alzaciji. In v ravnino sega od Rena vrbovje in hrastičje, po sredi pa jo deli kol bel pas ravna cesta, z drevoredom zastražena; cesta, ki veže Strashbourg, »mesto cest« že od Rimljanov sem, z delavskim Milhouseom (Mühlhausen za pruskih časov) in Baslom na eni in z Nancyjem na drugi strani. Med poljem pa mesta z gotskimi cerkvami in v sredi holm sv. Odilije, alzaška narodna božja pot, ki jo z enako prisrčnostjo ljubi izobraženeec kot preprosto ljudstvo, vedno polna romarjev.

Če se življaš v to razpoloženje alzaške pokrajine in zgodovine, se ti zdi, da skoro naravno spadajo v to sliko naši in slovaški izseljenci, ki jih srečaš na vlaku, podobne vojaškim vpoklicancem, ki se vračajo in ti tožijo. »Francija ima za nas dela, a nima zaslužka.« In če vprašaš potem domačina o alzaškem narodnem in političnem prepričanju, ti bo z ljubeznivo govoril o Alzaciji, svoji »petite patrie« in nazadnje resignirano zaupal: »Mi ljubimo Francijo, ali še rajši bi bili — sami.« J. P.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znakmo!

VAJENCA

pekovsko obrt, samo z deželo, sprejme Jurij Ravnik Bled št. 94. 6892

PRODAJALKA

dobro verzirana v nakupu in prodaji moškega modnega blaga, se išče za detajlno, modno trgovino. — Pismene ponudbe na upravo lista pod šifro: »Krsčanska« št. 6874.

SLUŽKINJA

pridna in poštena, se takoj sprejme k zakoncem brez otrok. - Predstaviti se je na Karlovski cesti 30/L 6895

ODDA se služba

tajnika

z višjo trgovsko izobrazbo in znanjem tujih jezikov. — Prošnje s prepisi spričeval in navedbo referenc je poslati do 20. oktobra 1925 na TOURIST-OFFICE — Ljubljana. 6885

Na brezplačno stanovanje

se sprejme dijak humanistič. gimnazije proti instrukciji. - Hrenova ulica 19, pritličje.

PRODAJALKA

prvovrstna moč, želi radi malega prometa premeniti sedanje, neodpovedano mesto. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Marljiva in vestna« 6881.

Spreten in trezen starejši mlinar

z dobrimi spričevali, se takoj sprejme pri F. S. SKRABAR — Višnja gora.

Trgovski UČENEC,

rodom Hrvat, ki se je že štiri mesece učil, izredno nadarjen, pošten in nad vse marljiv. IŠČE MESTA v Sloveniji, da se priuči tudi slov. in nemškega jezika. Naslovo reflektantov sprejema uprava »Slovenca« pod št. 6845.

Francoščino in nemščino

poučuje temeljito diplomirana učiteljica. Prijave pod: »Bouvard« na upravo lista.

Za sirote!

Za trajno sobivanje v angl. inozemstvu se išče zdrava deklica pod 18 let, ki zna kuhati in nekoliko šivati ter je sploh uporabna za vsestransko pomoč v gospodinjstvu. Prednost imajo deloljubne, snažne, skromne pošteno in pridno vzgojene sirote brez staršev, z dobr. šolsk. in služben. spričevali. Ponudbe s sliko in zahtevki na upravo »Slovenca« pod šifro: »Transvaal« št. 6869.

Pozor mlinarji!

Napredaj: štiri vodna koleca (1 nov), 1 valjni stol s 4 valji, 1 Aspirator št. 3 in 1 lučilni stroj. — IVAN KRŠMANC, Pisala, p. Dol pri Ljubljani. 6761

Korespondentinja

samostojna sila, v slovenskem, srbo-hrv. in nem. jeziku, brza stenotipistinja, s prakso in vešča tudi vsem ostalim pisarn. poslom, išče primer. nameščenja v mestu ali provinciji. Nastop 15. okt. ali 1. nov. - Ponudbe s pogojem je poslati upravi lista pod: Korespondentinja 6693.

Vajenca

od poštenih staršev, ki je izvršil 2 razreda sred. šole, sprejemem. I. SEDLAR, specerija in delikatese, Ljubljana, Linhartova ulica 4.

Učenec

za pekovsko obrt, poštenih staršev, se takoj sprejme. Učna doba je 2½ leta; učenec mora biti star najmanj 16 let. Prednost ima oni, ki je že učil obrta. - Josip Satek, pek, mojster, Metlika — Slovenija.

MEDIČARSKI POMOČNIK

vešč popolnoma svoje stroke ter bezanjana, trezen in pošten, se takoj sprejme. — Stalna služba. Drugo po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Medičarski pomočnik« št. 6791.

Išče se dobro izurjen

PEK

za samostojno obrt v industrijskem kraju na Gorenjskem. — Ponudbe na poštini predal 153 — Ljubljana.

Vdova

boljšega stanu, izvršbana gospodinja, išče primer. službe kot gospodinja; event. sprejme službo v kakem župnišču. - Naslov pove upravo lista »Slovenca« pod št. 6821.

Specer. stelaže

in skrinja s predali za moško, se proda. — Ogleda se lahko v skladišču »Balkan« na Dunajski cesti. 6897

KLAVIRJI

Zaloga prvovrst. klavirjev. a Prodaja na obroke. - Hilskerjeva ulica št. 5/L 6894

BUKOVA DRVA

važenske množine, kupi Družba »Ilirija«, Ljubljana. - Kralja Petra trg 8. 6892

Karel Muc

trgovina z mešanim blagom. LJUBLJANA, Sv. Petra c. 53 naznanja otvoritev trgovine in se priprava cenj. občinstvu za obilen obisk. Galanterija, šolske potrebščine in krasne različne podobe v prvi vrsti. Cene konkurenčne. Solidna noštrnja.

Angleščina!

Miss FARLER prične s poukom dne 15. oktobra 1925, Dvofakova ulica 3, III. nadst.

Pekovski vajenec

dobrih staršev, se sprejme takoj v uk. Stanovanje in hrana pri mojstru. Učna doba 3 leta. Ponudbe naj se pošljejo na: Mih. Zavodnik, pekovski mojster, Guštanj.

Ježice

Kupim vsako množino po najvišji dnevni ceni franko vagon. Ponudbe na upravo lista pod: »Eksport« 6677.

Državno konces.
ZASEBNO UCILIŠČE ZA STROJEPISJE.

G. PETAC — LJUBLJANA, Valvazorjev trg 6 (prilije).

IŠČEM DELA

za dopoldanske ure kot postrežnica ali za pranje. — Naslov v upravi pod: 6888.

Premog, drva, oglje, briketi,

koks. — »ILIRIJA«, Kralja Petra trg 8. — Tel. 220.

Sprejemem takoj
krojaškega pomočnika

za boljše, stalno, veliko delo. Hrana in stanovanje v hiši. Ivan Stupica, krojaški mojster, DOB pri Domžalah.

STENOTIPISTINJA

z večletno prakso, zmožna slovenščine, nemščine (deloma srbohrvaščine), obeh stenografij, cirilice — želi oremeniti mesto. — Ponudbe pod šifro: »Perfektna 23« na upravo »Slovenca«.

MODNI KLOBUKI
baržunasti
kakor tudi FILCI v vseh modnih barvah v veliki izbiri in po nizkih cenah pri **MINKI HORVAT**
Ljubljana, Stari trg št. 21.
Popravila se sprejemajo. Zaini klobuki v zalogi!

Stavbišča

za vile naprodati. Vodovod, elektrika, kanalizacija izpeljana. — Vprašati: Cesta v Rožno dolino št. 10. 6862

Opremljeno sobo

manjšo in čisto, s posebnim vdomom. (tudi na periferiji), išče boljši, zelo soliden gospod. — Ponudbe na upravo pod: »Prijazna sobica« 6858.

OBLEKA

moška iz češkega ševijota in fina dunajska konfekcija Din 580, fina damska volnena obleka Din 220, damski pleš Din 400, fantovska obleka Din 190, dekliška obleka Din 50.

Razpošilja veletrgovina

R. Stermecki, CELJE št. 18

Ilustrovani cenik z čez 1000 slikami se pošlje vsakemu zastonj, vzorci od sukna kampana in razne modifikacije robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila čez Din 500 pošiljane prosto. Trgovci engrass cene.

Restavracijo ali špecerijsko trgovino

v prometnem kraju, vzamem v najem ali kupim. — Cenjene ponudbe se prosi na upravo lista pod šifro »LASTNI DOM« št. 500.

Dokolenice

(GAMASE), prvovrstne (blank in špalt), ružave in črne, nudi po konkur. ceni izdelovatelja

FRANC ISKRA :: Vrhnika.

TRGOVCI POPUST.

TRGOVCI POPUST.

Zahvala.

Ker mi ni mogoče se zahvaliti vsakemu posebej, se zahvalim tem potom v imenu vseh bratov, sestre in ostalih sorodnikov vsem, ki so prišli od blizu in daleč na pokopališče v Trbovlje. — Posebej bodi izrečena iskrena zahvala č. duhovščini, osobito č. g. Žmavcu za krasni govor.

Zahvaljujem se tudi Orlom, ki so v tako lepem številu spremili pokojnika na pokopališče in tam zapeli ganljive žalostinke; srčna hvala vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov. — Tisočera hvala vsem!

Trbovlje, dne 9. oktobra 1925.

Pavla Govejšek

ter ostali sorodniki.

Denar pada!

Zato kupi brž turške srečke — najboljše vrednostne papirje (frankil) in hkrati srečke z milijonskimi dobitki. Vsaka zadena. Izguba nemogoča. — Pojasnila brezplačno. — Pisma na upravo »Slovenca« s pristavkom: »Turške srečke«. 6877

TRGOVINSKA HIŠA

30 m dolga, 500 kvadr. metr. vrta, naprodati. Hiša je tudi pripravna za jajčni izvoz in je oddaljena 5 minut od kolodvora Poljčane. J. Wouk, Poljčane. 6834

Pozor, ČEVLJARJI!

Proda se v Laškem radi smrti popolni čevljarški inventar z dvema strojema; odda se tudi delavnica in stanovanje v sredini trga. Naslov v upravi pod št. 6857

PRODAM nov, lahek
ZAPRAVLJIVČEK

in SANI, kakor tudi zamenjam za stare vozove po dogovoru. — IVAN LAH, kovač, Lesce. 6873

OKUSEN IN MODERN**KLOBUČEK**

napravi iz šala, svilene bluze ali krila za 80 Din. Sprejema tudi FILC-KLOBUČKE v moderniziranje. — Cena nizka. Postrežba točna. Se priporoča modistka J. STEMBERGER-REŠ, — Dunajska cesta 9. 6877

Nova hiša

z vel. vrtom, 5 min. od kol. Vižmarje, naprodati. Potrebni kapital Din 15.000. Več pove uprava lista pod 6884.

Zaloga vsakovrstnih novih**KLOBUKOV**

vseh barv in oblik. Popravilnica, barvanje in šivanje. Najnižje cene, domače delo. Popravila v 4-8 dneh.

Lovrenc Okeršlar

klobučar,

Ljubljana, Kongresni trg 5. Medvode 32. — Ladja 19.

TRGOVSKA HIŠA

z dobro vpeljano trgovino in pekarijo v zelo prometnem industrijskem kraju v bližini CELJE se radi bolerni ponci proda. — Ponudbe na: Lovro Čremožnik — CELJE, Prešernova 19. 6784

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

DIJAKI se sprejmejo na stanovanje in hrano. Naslov v upravi pod št. 6831.

Naprodaj: 2 novi šupi, v sredini mesta, se ODDA v najem. — Naslov se izv. v upravi lista pod št. 6855.

Lep, velik vrt

v sredini mesta, se ODDA v najem. — Naslov se izv. v upravi lista pod št. 6855.

Bencin-motor

prodam — ležeč na vozu, 4-6 PS, v prav dobrem stanju. — RUDOLF KRULC, Radeče pri Zidanem mostu.

Premog-čepin
Wolova ulica 1. II.
Telefon št. 6. 9

POZOR. Amerikanci!

Posestvo: hiša z 2 sobama, kuhinjo, vrtom, 1 ali 2 orala zemljišča, 5 minut od postaje Poljčane, proda J. Wouk v Poljčanah. 6835

VEČ KANARČKOV

naprodati. — Stari trg št. 34, prilije. 6855

Naprodaj dobro ohranjen

pletilni stroj 8/29

Več se izv. v trafikah Franc Bremsak, Šutna 16, Kamnik.

Nagrobni križi

rezljani iz trdega lesa, solidnega in trpežnega izdelka, se dobe za ceno od 250 Din dalje pri kiparski tvrdki

Ivan Pengov

Kolodvorska ulica št. 20, LJUBLJANA.

Zahvala.

Vsem, ki ste sočustvovali z nami ob preselitvi naše dobre stare matere iz zemskega v duhovno življenje, kličemo Bog povrni.

Rodbine: Gregorc, Ambrožič, Dovžan.

Radovljica, Ljubno, Dovje, 30. septembra 1925.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze globokega sočutja radi smrti našega predragega soproga oziroma očeta in brata, gospoda

Dr. Ivana Šusteršiča

izrekamo tem potom vsem in vsakemu najiskrenejšo zahvalo. Posebno častiti duhovščini, častitim očetom frančiškanom za slovesno opravbo pogrebnih obredov v cerkvi, visokim oblastem, častitemu odboru ljudske posojilnice za posebno naklonjenost, kakor tudi Prometni banki, darovalcem prekrasnih vencev in vsem prijateljem in znancom, ki so ga spremili na zadnji poti.

Globoko žalujoča rodbina

Šusteršič.

Svetovno znani

»Favorit« in »Ullstein«-kroji

se dobijo samo pri veletrgovini

Ant. Krisper — Ljubljana

Stritarjeva ulica 3.

Edino zastopstvo za vso Slovenijo!

Tovarniška založba pohištva

od najfinejše do najprostejše opreme po izredno znižanih cenah se dobi pri

ANDREJ KREGAR, tovarna pohištva

St. Vid

nad

Ljubljano

nasproti

kolodvora

Vižmarje

Na velesejmu

razstava

v paviljonu

„E“

M. Težak Zagreb,
Gunduličeva ulica broj 13

priporoča ceni. usnjarem vse v njih stroko spadajoče potrebščine; ribje olje, degas C. I., strojilna olja „Hessna“, vse vrste eks-traktov in kemikalij ter usnjarskega orodja, dalje še laka in tragantov.

POZOR!**NATEČAJ!****POZOR!**

Naznanjam slavnemu občinstvu, da se vrši 25. novembra t. l. žrebanje dobitkov, kateri so spodaj navedeni. Kdor želi biti za mal denar srečen, naj pošlje po poštni nakaznici Din 60.— (šestdeset), na naslov: Franjo Brinovec, trgovec in posestnik, Višnja gora 36, Slovenija — do 10. novembra t. l. Za ta denar dobi vsak franko po pošti 2 m barbenta, flanel, kontenine ali pa šifona, razen tega ima pravico do žrebanja.

Vsak pošiljatelj dobi tekočo številko, ki se mu bo zraven pošiljke objavila.

Žrebanje se vrši, kakor že zgoraj omenjeno, 25. novembra t. l., pod vodstvom in kontrolo g. notarja Antona Zevnik v Višnji gori, Slovenija.

Izžrebane številke kakor tudi naslovi se objavijo po časopisih; dobitki se žrebajo, ako bodo nad 10.000 naročnikov iz cele države.

Dobitki: Enonedstropna trg. hiša, spalna oprema, kuhinjska oprema, kredenca, železna blagajna, šivalni stroj, dvokolesa, srebrne, zlate ure in verižice in še 300 dobitkov razne vrste v vrednosti 25.000 Din.

Na razna vprašanja se ne bo odgovarjalo. Denar je treba poslati na moj naslov.

FRANJO BRINOVC

trgovec in posestnik — Višnja gora, Slovenija.

STROJI ZA PLETENJE

Flach Rund-Links-Links in Jackard

za ročni in strojni pogon

SPULMASCHINE za strojni in

nožni pogon

RAUMMASCHINE RUNDSTÜHLE

IGLE in deli strojev za vse sisteme in

linote verne na skladišču pri

ALFRED KOZMA, OSJEK

Zupaniška ulica št. 42.

Glavni zastopnik tehniške poslovnice za industrijo strojev za pletenje

Felix Lederer, Wien

Čaj K. C. Popoff

se zopet dubiva v vseh boljših trgovinah

Generalno zastopstvo:

C. C. Latipak S. C., Zagreb

Vlaška ul. 46 a.

Telefon 2-2

Is dalmatinski

Portland cement

svetovno znane znamke

„TITAN“ tvornice „Dalmatia“ d. d.

Suturac pri Splitu

Obrnite se za ponudbe na izključno zastopstvo za Slovenijo

Gregovič & Co., Ljubljana
Selenburgova ulica št. 7

Telefon 956

Poštni predal 167

Damski klobuki

Po najnižjih cenah

Lep baržunast klobuček že od Din 150.— naprej

HISA Z VRTOM

se prod. Več pove lastnik FRANC SKRABEC, krojač Ribnica 81, Dolenjsko.

ODDAM V NAJEM

krasno posestvo z vsemi gospodarskimi poslopji za 10 glav živine, četrt ure od Litije. Poizve se: Gornji Log št. 5, Litija. 6859

Bučno olje

pristno, se dobi v trgovini

A. SVETINA

Kongresni trg 3 - Ljubljana.

Bukovo oglje

najceneje in najboljše — na vagon in na posamezne vreče H. SKALA, Ljubljana — Mirje št. 4. 4620

Domači kostani

v vsaki množini, kupuje

trgovina A. SVETINA

Kongresni trg 3 - Ljubljana.

Opekarna „EMONA“

na Viču - Brdo

Pisarna

v Ljubljani, Dunajske ceste 23

Telefon 207

Priporočam svojo bogato zalogo zidne opeke, židakov in strešnikov vseh vrst po zelo ugodnih cenah.

Kiša z gostilno

in TRGOVINO se da v najem v Zidanem mostu. Ev. se tudi prod. Pogoje pove lastnica Marica Klenovšek, Veliki Bečkerek, Obilježeva ulica 3 — Banat. 6572

Erna Djukanovič & Modni salon

Sv. Petra cesta šte. 27 (Poleg hotela Trahtnik)

Potrebščine za modistinjne z znatnim popustom

Popravila

Prekrojevanje spatri

oblike. — Nujna popravila v šestih urah

ZLATOROG

Katera gospodinja ne pozna v modrumene skatije pakiranega Zlatorog-terpentnovega mila, katero je vsled čudovitega uspeha pri pranju in velike izdatnosti splošno priljubljeno!

Zlatorog-terpentnovo milo se izdeluje iz najboljših surovin z dodatkom terpentina, je torej tudi za najliniješe perilo popolnoma neškodljivo! — Zlatorog-terpentnovo milo je najboljše, najdragocenejše, zlate vredno!

Da to simboliziramo in vzbudimo tudi v najširših krogih zanimanje za to neprekosljivo milo, se vpraša od 1. avgusta t. l. v vsaki tisoči komad 10-frank-zlatnik, kateri

se pojavi pri uporabi mila. Dosedaj se je našlo že mnogo zlatnikov.

Poskusite tudi vi srečo, kupite en komad

Zlatorog-terpentnovega mila, perite z njim in prepričate se o njegovi izvanredni kakovosti.

Morda boste tudi vi našli zlatnik!

Pozor!

MODNI SALON

Ivanka Stegnar, Ljubljana

je prejel najnovejše modele

DAMSKIH KLOBUKOV

Vsa popravila, nakitnja in preoblikovanja točno po najnižjih cenah. Žalno klobuke ima vedno v zalogi.

Rimska cesta šte. 10.

Pozor!

Edino najboljši

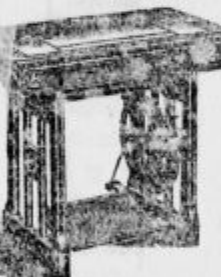
šivalni stroji so le

JOSIP PETELING-A

znamke Grtner, Adler, Phönix za rodbino, obrt in industrijo. Posamezni deli za stroje in Lamerz igle.

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika, Pouk brezplačno.

AFILIRANI ZAVOD: Banke Čehoslovaških legij v Pragi z njenimi 21 podružnicami v Čehoslovaški ter delniško glavnico od Kč 70.000.000.— ter rezerv. fondom od Kč 30.000.000.— ter vlogami nad Kč 800.000.000.—

Obavlja vse bančne posle na kulantneje.

Dobrovoljačka banka d. d. v Zagrebu Podružnica Ljubljana

Popolno vplačana del. glavnica Din 5.000.000.— Rezerve Din 750.000.— Brzojavi: „DOBROBANKA“ Ljubljana. Telefona: 5 in 720.

Prevzema vloge na hranilne knjižice in na tekoče račune ter jih obrestuje kar najugodnejše.

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Proti enajsti se je zdelo, kakor da vihar nekoliko popušča. Mokre megle so se zdaj pa zdaj razpršile. V takem trenutku je John zagledal nizko obrežje, ki je bilo nekako šest milj proč v smeri, kamor jih je gnil vihar. »Duncan« je drvel naravnost tja. Pošastni valovi so se zaganjali ob obrežje in se vzpenjali petnajst do dvajset metrov visoko. John je spoznal, da so naleteli na trdna tla, sicer bi se ne mogli zaganjati v take višine.

»Peščene sipine,« je dejal Austinu.

— Tudi jaz mislim, mu je odgovoril namestnik.

— V božjih rokah smo, je nadaljeval John. Če nam Bog ne odpre prehodnega mesta in če Sam ne povede »Duncana«, smo izgubljeni.

— Baš je plima, kapitan, mogoče vendar pride mo srečno čeznje.

— Poglejte vendar, Austin, kako so ti valovi razdivjani. Katera ladja bi jim mogla kljubovati? Prosimo Boga, da nam pomaga, prijatelji!

Medtem se je »Duncan« s svojim malim jadrom bližal obali z grozno naglico. Kmalu ni bil več kakor dve milj od prvih sipin. Megle so zastile od časa do časa suho zemljo. Vseeno se je Johnu zazdelo, da je opazil onstran penečega se roba mirno jezero. Tam bi bil »Duncan« kolikor toliko varen. Pa kako dospeti tja?

John je dal poklicati na krov vse popotnike. Ni hotel, da bi bili v trenutku, ko se brod razbije, zaprti v kabinah. Glenarvan in tovariši so se razgledali po strašnem morju. Mary Grantova je prebledela.

»John, je dejal po tistem Glenarvan mlademu kapitanu, skušaj bom, da rešim ženo ali pa umrjem z njo. Ti poskrbiš za gospodično Grantovo.

— Da, blagorodje,« je odgovoril John Mangles in poljubil lordu roko. Solza se mu je utrlila.

»Duncan« je bil oddaljen le še streljaj ali dva od prvih sipin. Morje, ki je bilo baš v plimi, bi brez dvo-

ma nudilo ladji dovolj vode pod gredljem, da bi prišla čez te nevarne plitvine. Toda sedaj so se dvigali, padali in razlivali tu ogromni valovi, ki bi jo prav gotovo nasadili na sipine. Vsaj z zadnjim delom gredlja je ladja morala zadeti. Ali ni nobenega sredstva, da umire gibanje valov, da potolažijo razburkano morje?

John Manglesu je prišla rešilna misel.

»Ojla! je zavpil; dečki, pripravite olje, pripravite olje!

Vsa posadka je takoj razumela, kaj hoče kapitan. Šlo je za to, da poskusijo še zadnje sredstvo, ki ima včasih uspeh. Valovi se dajo pomiriti, če jih pokriješ z oljnatno skorjo. Olje ostane na površju in ublaži udarjanje vodnih delcev, ki jim da neko opolzkost. Učinek je takojšen, pa tudi takoj izgine. Ko je ladja preplula to umetno gladino, podvoji morje svoje divjanje, in gorje ladji, ki gre za njo.*

Posadka, ki ji je nevarnost postoterala moči, je privlekla na prednji konec ladje k ograji sodčke z oljem morskih psov. S sekirami so jim razbili dno in jih postavili na ograjo.

»Pozor!« je poveljeval John Mangles in iskal ugodnega trenutka.

V dvajsetih sekundah je prišla jahta do vhoda v ožino, ko ji je zapri pot rjoveč val. Sedaj je bil čas.

»V božjem imenu, zdaj!« je zavpil mladi kapitan. Mornarji so na povelje obrnili sodčke, da so se curki olja razlili v morje. V istem hipu je sluzava tekočina umirila penasto morsko gladino. »Duncan« je zletel preko mirne vode in se kmalu znašel v tistem zalivu onstran peščenih sipin. Medtem pa se je Ocean opostil prisiljenih vezi in vzdijal v nepopisnem srd.

Šesto poglavje.

Rtič Bernouilli.

Prva skrb kapitana Johna je bila, da trdno zasedra svojo jahto z dvojnimi sidrom. Ustavil se je precej daleč od brega, kjer je bila voda še deset metrov globoka. Tla so bila kakor nalašč za sidro. Tako se ni

* Zato je v pomorskem pravilniku izrečno prepovedano kapitanu, da porabi to zadnje obupno sredstvo, če mu sledi še kakšna ladja na isti ožini.

bilo treba bati, da jih zanese na plitvine ali pa nazaj na viharo morje. Po tolikih in tako velikih nevarnostih je prišel »Duncan« vendar v mirno zavetje, majhen pristan, ki so ga na treh straneh branili pred vetrovi obrežni grički.

Lord Glenarvan je stisnil mlademu kapitanu roko in dejal samo:

»Hvala, John!«

A John je bil presenečen in se je čutil bogato poplačanega s temi dvema besedicama. Glenarvan ni bil razodel nikomur, v kakšni nevarnosti so bili, ne gospe Heleni, ne Mariji Grantovi. Niti Robertu se ni sanjalo, da je manjkalo za las, pa bi bili vsi izgubljeni.

Eno stvar še je bilo treba vedeti: kam je zanesla strahotna nevihta ubogo jahto? Kako naj pride zopet na staro pot, na svoj sedemintrideseti vzpon?

Kako daleč proti jugozapadu je rtič Bernouilli? To so bila prva vprašanja, ki so jih stavili Johnu Manglesu. Ta se je takoj podal k svojim instrumentom, izmeril zemljepisno lego in jo zarisal na ladijskem zemljevidu.

V resnici se »Duncan« ni bil tako daleč oddaljil od svoje poti, komaj za dve stopinji. Nahajal se je na avstralski obali pri 136° 12' vzhodne dolžine in 35° 07' južne širine, ob rtiču Katastrofe, ki je že v južni Avstraliji in je oddaljen od rtiča Bernouilli kakih tristo milj.

Nasproti rtiču Katastrofe žalostnega imena je rtič Borda, ki je skrajna točka Kengurujevega otoka. Med tema dvema rtičema je preliv Investigator, ki pelje v dvojce zelo globokih zalivov: na severu Spencerjev zaliv, na jugu sv. Vincencija. Na vzhodni obali tega zadnjega je pristanišče in mesto Adelaide, glavno mesto dežele istega imena v južni Avstraliji. Mesto, ki so ga ustanovili l. 1836., šteje štirideset tisoč prebivalcev in ima zelo ugodno lego ter velike naravne zaklade. Ali prebivalci veliko raje obdelujejo rodovitno zemljo in gojijo vinsko trto, pomaranče in podobno sadje, kakor pa da bi ustanavljali velika industrijska podjetja. Med prebivalstvom je velika večina poljedelcev in le malo podjetnikov. Za trgovino in obrt nimajo smisla.

Kostanjev les

olupljen in neolupljen, kupuje proti takoj. plačilu

»Jugo-Tanin«, d. d. Zagreb,

poštni predal 257.

Alojzij Vodnik

Ljubljana, Kolodvorska ulica 28—34.

Stalna zaloga čez 300 modernih spomenikov. Izdelava rodbinskih grobnic, mavzolejev, altarjev in vseh cerkvenih ter stavbnih del. Marmorne plošče v vseh barvah za pohištvo, trgovine, mesnice. Stikalne plošče za elektriko, obloga sten itd. po zmerani cen.

IVAN KVAS - klobučar - Maribor

DELAVNICA: Meljska cesta 74; TRGOVINA:

Aleksandrova cesta 32.

Ima v zalogi trajno velour, Bürstel, file in dolgodelakaste zajčke. — NA DEBELO IN NA DROBNO. — Sprejema tudi v popravila stare klobuke. Izvršuje vsa dela solid. in po znanih nizkih cenah. — Obenem naznanjam cenj. damam, da je otvorila moja hčerka Helena istotam MODNI SALON ter se priporoča za obilen obisk. 6703

Prva dalmatinska tvornica

Portland cementa

Gilardi & Bettiza — Split

ustanovljena leta 1865, torej najstarejša tvornica te vrste v Dalmaciji

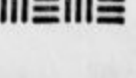
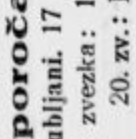
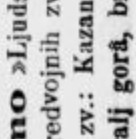
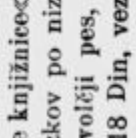
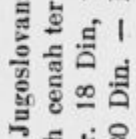
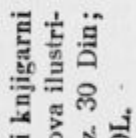
Izdeluje:

prvovrsten Portland cement

zastopnik za Slovenijo

Ivan Desotnik in drug, Ljubljana

Resljeva cesta 3 Tel. int. 949

Priporočamo »Ljudske knjižnice« v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. 17 predvojnih zvezkov po nizkih cenah ter nova ilustrirana zvezka: 19. zv.: Kazan, volčji pes, br. 18 Din, vez. 30 Din; 20. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

Dnevno koncerti:

V kavarni od 5 do 1/2 ure zvečer
 V kleti "6" "12" " "
 V restavraciji "7" "12" " "
 Ob nedeljah in praznikih zajutrkovalni
 koncert v restavraciji.
 Popoldanski koncerti ob 5. uri.

DAMSKA KAPELA V RESTAVRACIJI ZVEZDA

Točna in solidna postrežba.
 Prvovrstna vina, gorka in mrzla jedila.

Se priporočata
Fran in Roza Krapež

Kupujte samo prvovrstno

domačo svinjsko mast

znamke **J. P.** Lastni izdelek trvdke

Janko Popovič v Ljubljani

Najnižje dnevne cene! Solidna postrežba!
 Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kilogramov.

Išče se poslopje

primerno za nastanitev kakih 150—200 mirnih umobolnih (hiralcev), ker so zavodi za oskrbo umobolnih vsi prenapolnjeni.

Poslopje bi se vzelo v najem za dobo več let proti posebni pogodbi. Ponudbe naj se pošljejo najdalje do 25. oktobra na ravnanje državnih splošnih bolnic v Ljubljani.

Ing. Rudolf Treo
 stavbenik
 sodniško zaprišeni izvedenec
Ljubljana
 Gosposvetska cesta 3tev. 12/II.
 25 letna praksa

Izdeluje na rite, proračune, cenitve in prevzema vsake vrste stavb. Med mnogost. izvrš. stavb napravil: cerkve v Prečni Zaplaz, Šmihel, Šumperk. Podgradje, prezidava hiše Souvan, Mestni trg ito

Dognana je

istina, da je jesenska in zimska doba izredno prikladna za oglaševanje v „SLOVENCU“, prav posebno pa v njegovi nedeljski izdaji. V teh mesecih se časopis neprimerno pazljivo prečita. Ne prezre se niti najmanjši oglaš. Trgovci, obrtniki in sploh vsi, ki imate kaj naprodaj, izrabite v polni meri to ugodnost ob vsaki dani priliki in oglašujte v „SLOVENCU“. Cenik ali proračun zahtevajte od uprave. Uverjeni bodite, da bo s tem dosežen velik uspeh — dosežena

Vaša velika korist!

Obvestilo gospodinjam, šiviljam in obrtnikom

Da zadostim številnim vprašanjem po dobrih in ceneni šivalnih strojih, odločil sem se poleg svoje že obstoječe trgovine na debelo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 3, dvorišče za šivalne stroje, kolesa in njih nadomestne dele

otvoriti tudi istotam posebni oddelček za nadrobno prodajo dobroznanih in priljubljenih

šivalnih KÖHLER strojev

Založen bodem vedno z bogato izbiro šivalnih strojev vseh vrst za rodbinsko rabo v najmodernejših opremljenih, kakor tudi za šivilje in obrtnike.

Kot dolgoletni poslovodja trdke Singer sem pridobil mnogovrstnihkušenj, zato upam cenjene odjemalce zadovoljiti v vseh ozirih.

Vabim torej vsakega, naj si pred nakupom šivalnega stroja ogleda mojo razstavo v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 3, dvorišče, v kateri se nahajajo najmodernejše današnje opreme.

Za prijazen obisk se priporoča **IV. AUERHAMMER**

Felix Toman kamnoseški mojster Ljubljana

Resljeva cesta št. 30

priporoča

bogato zalogo nagronih spomenikov od marmorja in granita, plošče za robnice, marmornate plošče za mobilije po najnižjih cenah

Moderno urejena in najboljšo vpeljana tiskarna v Sloveniji

se vsled rodbinskih razmer

ugodno prodaja

Upoštevali se le resni reflektanti z gotovino.
 Dopise posreduje: Poštni predal 41, Maribor I.

MISLITE NA JESEN IN ZIMO ter si oskrbite pravočasno

usnje za čevlje

IZ STALNE ZALOGE
 pittingov, bokov, škro, črne in rjavave krovine najboljše kvalitete. - Cene jako zmerne.

Franc Erjavec zaloga usnja in čevlarskih potrebščin
 Ljubljana, stari trg št. 11 a.

Priporočam se cenj. damam v mestu in na deželi za običajen obisk. - Poučujem tudi gospodinje šivanja za domačo uporabo. - Postrežba točna, cene solidne.

Minka Karo

damsko krojaštvo

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 58.

žimnice

modroce, posteljne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke — dobite najceneje pri **RUDOLFU RADOVANU**, tapetniku — Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma). 6551

ARHITEKT

in MESTNI STAVBENIK

Viljem Treo

Ljubljana, Gosposvetska c. št. 10. — Telef. inter. 103.

Ustanovljeno leta 1830.

Se priporoča za ZGRADBE vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

SODI

za vino, žganje, olje, med, mast in petrolej, kakor tudi za transport in hrambo ima vedno v zalogi vsako množ.

FRAN REPIČ

sodar. podjetje v Ljubljani.

Istotam se sprejemajo vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah. Solidno delo, točna postrežba.

J. St. epušin

Sisek

priporoča boljše taborice, atrane, partiture kole in vse otrebščine za vasa granat. Odlikovan na prikl. razstavi. Cenik izmoko.

TRI

za namakanje
 Zlatorog terpentinovomilo
 za izpiranje

VESELJE IN ZADOVOLJNOST IZRAŽA OBRAZ GOSPODINJE

katera uporablja za namakanje perila **TRI**, za izpiranje **ZLATOROG-terpentinovomilo**

TRI je produkt nafte, zato tudi najfinjšemu perilu popolnoma neškodljiv.

ZLATOROG-terpentinovomilo je simbol neprekosljive kakovosti in čistosti.

s **TRI** in **ZLATOROG-terpentinovim** milom oprano perilo je lepše kot novo bleščeče belo in ima prijeten vonj!

TRI

TRI-SODA za namakanje perila
 TVORNICE ZLATOROG MARIBOR

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis a vis hotela „Union“). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno čekovnega urada 11.945, v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.
 Ekspozitura: BLEDO.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.